

Szépérzék és életbölcesség

megkívánja, hogy cipőinket **BERSONOZVA** viseljük!!!!

BERSONOZNI a cipőknek a valódi új bergsonmiskokkal való ellátását jelenti.

■ ■ BERSONMŰVEK, BUDAPEST.

HÖLGYEKET ÉRDEKLŐ
szabadalmazott ujdonság.

NŐI RUHA KÉSZÍTHETŐ PRÓBA NÉLKÜL
ezen találmány segítségével; azon hölgyek fehé, kik nem szeretnek, vagy nincs alkalmuk próbálni, a legkifogástalanabbul

álló ruhát tudom szállítani, ha egyszer nálam megjelenik alakjának levétele miatt, mely az említett szabadalmazott szerkezettel történik s melyet műtermemben már éveken keresztül kipróbáltam és most már annyira tökéletesítettem, hogy azt, mint teljesen jót, ajánlhatom.

Mély tisztelettel
Kulesár István szabó, Budapest, IV., Haris-bazár 6.

Fog- Fog- Fog-

és gyökértűzások fájdalommentesen, érzéstelenítéssel. Fog- kövek eltávolítása, a száj és nyelv betegségeinek gyógy- kezelése, a legkín- zóbb fogfájások azonnali megszü- ntetése; gyermekek- né a foghúzóknál speciális módszer alkalmazása.

lőmések (plombok) arany és platínából, arany és ezüst amal- gamból, továbbá a fog színével teljesen azonos porcelánban massából stb. Rend- delen, kiálló fogso- rok és egyes fogak rendezésére alkalmas való- visszahelyezése sza- bályozása teljesen fájdalom nélkül, fel- nőtteknél is.

sorok, rügásra alkalm- asok, szápadás nélküli, ki nem ve- hetők, a heréni fo- gászati poliklinikán elvégzett legújabb módszerek szerint, művészi kivitelben. Arany- és platina- koronák, arany hi- dalások. Régi hibás fogorok átdolgo- zása és javítása.

Dr. Gonda Sámuel fog- specialista
Fogorvosi rendelésében rendkívül mérsékelt díjazás mellett eszközöltetik
TELEFON 164-44. IV., Kossuth Lajos-utca 11. SZ. 164-44.
Vidékiek 24 óra alatt megkapják fogorvosaikat. Részletteljesi ked- vezmény. Rendelő órák egész napon át. Tiszteletdíj az esti órákban külön rendelés. Irásbeli jóllátás.

NAGYENYED-re
Alsóféher m.

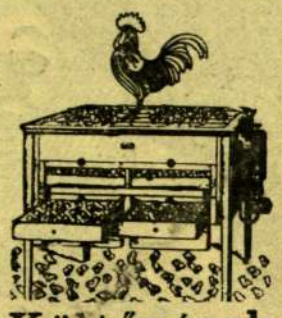
SÉTANYFAKAT
ÉS DISZCSERJÉKET

jutányosan óhajtanak beszerezni, kér- jenek árajánlatot és diszárjegyzéket.

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Magyar ágytoll

2.80 koronától kezdve kg.-kint. Legelőkelőbb beszerzési forrás:
Magyar Kereskedelmi Vállalat, Miskolc 2.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Költőgépek

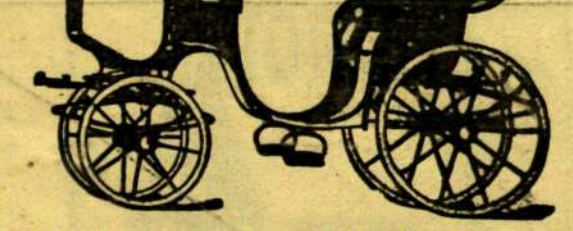
hűt és vadászásra részre jöve- lőmező baromfiutvat szakszer- den és olcsón berendez. mindenféle fajbaromti, az összes szükséglet- től kelet szállít. Aki kíváncsi a gyárt- ói kézikönyvre, az a következő címre írtatja meg.
NICKEL & Co. G. m. b. H.
Központ: Wien-Inzersdorf, Triesterstr. 30. Telefon 9120.
144. sz. katalógus kérésre ingyen.

Elzsírosodás, elhízás

megszüntethető a **„TONNOLA”** által. Kitérve az aranyérem- jellel és üdítő olajból. Min- ségesebb erős derek, kövér csípő, ha- nem karcsú, elegáns és gra- ziózus alak. Nem gyógy- szert, nem étkezés szer, ere- detleg szirtalanító, elhíjazó- dott ugyan, de azért egészséges személyeknek. Nem kell diéta, csak sokat járni, sokat mozgo- tani. Többféle ható. Ára 3 kor- onát, vagy utánvét. Gyár: **D. Franz Steiner & Co., Berlin 31, Königgrätzerstrasse 95.** Fővárosi és vidéki Tiszti Állam- Budapest, VI. ker., Király-utca 12.

Kocsiarucsarnok

Budapest, IX., Köztelek-utca 4.

A monarchia legnagyobb kocsiraktára. Árjegyzék ingyen.

Rozsnyay chininczukorkája

iztelen chininből

Többszörösen kitűnt. 1869-ben a magyar or- vosok és természetvizs- gálók únme vándor- gyűlésén negyven arany pályadíjjal jutalmazva.

Láz ellen! Nem keserű!

Legjobb szer láz, váltó- láz, malária ellen, kü- lönösen gyermekeknek a kik keserű chinin bevenni nem képesek.

Valódi, ha minden egyes piros csomagolópapíron **Rozsnyay Mátyás** névalírása olvasható.

Rozsnyay Mátyás gyógyszerháza
Arad, Szabadság-tér.

A keblek fejlesztésére és erősítésére a Pilules Orientales közelébe semmi sem jöhet.

Szép, kőmény és kifejtett kebel mindig nagy vágy volt az elegáns hölgyeknek. Mert elegendő- ségűl hozzátartozik a szépség teljességéhez. Tehát nem fölösleges ismételn a hölgyeknek, akiknek keble nem elegendő módon kifejtődtek, akiknek keble a sokaknak, akiknek melje nem rendelkezik azzal a ruganyossággal, amelyet a mostani divat megkövetel, hogy egyedül a Pilules Orientales adják meg az ideális kebelt, amely elegáns harmonizál a derek kerekségével, meg- mint csehlovezetőt, de eddig mind hatástalan- nak bizonyult és kénytelen volt a Pilules Ori- entales-nak átengedni a teret, amelyet ma az egész világon ismernek és kedvelnek. De mindez nem tart vissza némely utazót attól, hogy időről- időre ismét csodáznak ne hirdesse a maga készítményét. Ezek az ígéretek, sajnos, nem válnak be s a hölgyek az a része, amely hitelt ad ezeknek a csábító meg- gaztatóknak, a nagy költ- ség ellenére is eselődik. Ezek a hölgyek jobban te- tek volna, ha mindjárt a Pilules Orientales-t haszná- lják, mert akkor sok csaló- dást elkerülhettek volna.

Azon hölgyek számát, akik a Pilules Orientalesnek kö- szönhetik a gyönyörü mel- let, nyugvobodik napról- napra és a hátjuk kitűnő bel- dícsérő leveleikből, amely- ket — hivatali titok akadé- lioz abban, — hogy teljes szívgömböcséket, de amelyek a Pilules Ori- entales elvitathatatlan hatá- sának ösz tén és autentikus bizonyítéka.

Igy ír pl. de C... hölgy:
Töltsen meg vagyok elégedve azon eredményre, amelyet el- érttem a Pilules Orientales-sel. Legyen biztosítva, miszerint há- lálom fogom Önnek tennivalót, s hogy fogok jó és jól személt- reklámot csinálni az Ön pilu- láiról részre.
Mme de C... rue Bryen, Paris.

És a másik:
Uram!
A Pilules Orientales nagyon jót tesznek és köszönet- esekért, látom örömmel azon bocsátást lassan előtűnni, amelyek körülöttem bekövet. Most már nem csak bel- dícsérő leveleim, hanem a kebleim ismét a régi állapotukba kerültek, amelyet több évi elvezettem.
Louise M... rue Franklin, Passy.

A Pilules Orientales használata által eodáló- sán megjelent a fiatal leányoknak épp úgy, mint azon hölgyeknek, kiknek keble tökéletle- nül van kifejtődve vagy száradtság és beteg- ségben szenvedett.

Gyenge egészségű és szerzetű egyének is be- vehetik azokat, ahogy a következő két kivonat szemlélteti.

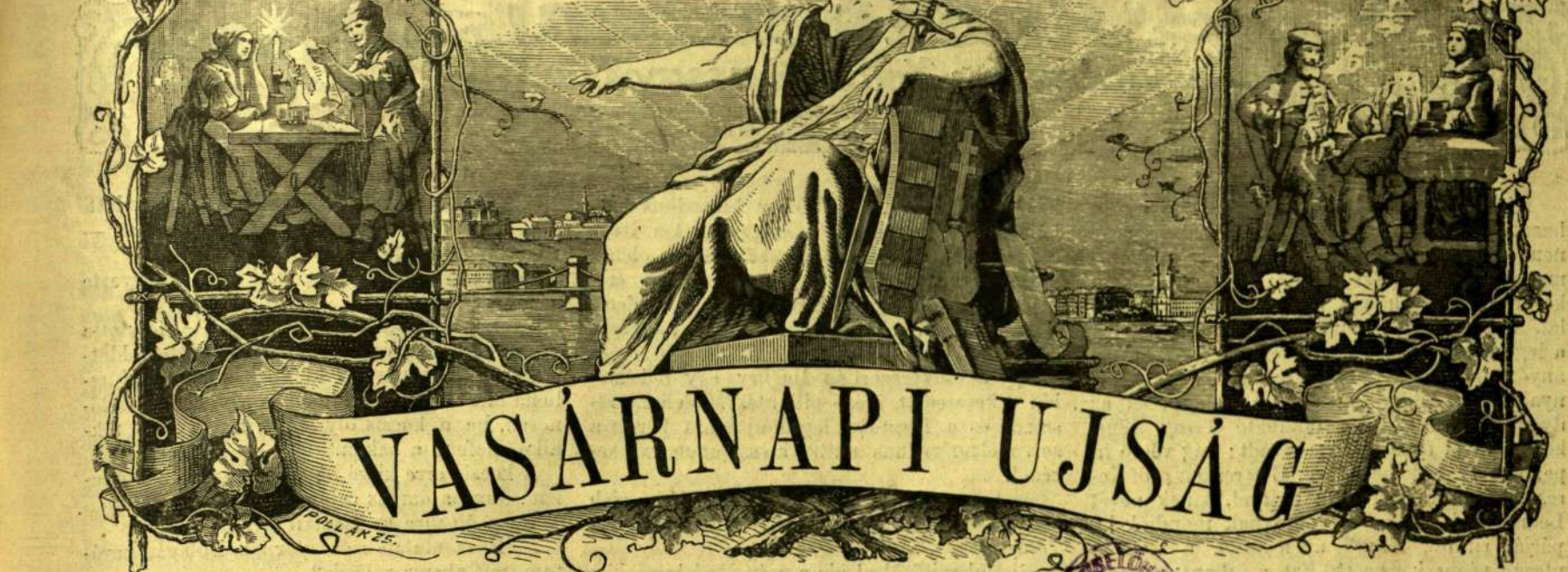
Uram!
En nagyon meg vagyok elégedve a Pilules Ori- entales-sal, amelyek nemcsak kisebb kebel adnak, hanem egészségesebb is vagyok. Ma 30 éves vagyok, virágzóan vagyok a legújabb operákom óta és ennek az oka, hogy szellem az Ön Pilulát, látom vér- szegénységem eltűnni.
Mlle G... place St-Pierre, Tonnois.

szerekek, amelyek napról- napra megjelennek. Itt felbeszárítják a citillásokot, amelyek a Keleti pillulák hatásait mutatják, amelyek nem engedik összetévesztetni egyikével sem azoknak a nem reális szerekek, amelyek napról- napra megjelennek.

Igy tehát a hölgyek, ha javítani akarják ke- buk esztétikáját, ha melik nem elég kőmény, vagy kemény, ne habozzanak a Pilules Ori- entales-hoz folyamodni. Néhány hét alatt leg- kedvesebb óhajukat teljesítve fogják látni és nem fogják legszebb derekuk megáldott ban- nójukat irigyeit. Meg lesz lepetve és drágá- talva az az éssel teljességű gyönyörűségük.

Egy üveg **„Pilules Orientales”** ára, haszná- lati utasítással együtt 645 postautalványon való beküldése ellenében, vagy 675 kor. utánvéttel.

J. Hatle, Pharmicien, 5 Passage verdan Prtk. Raktár Ausztria-Magyarország részére: Tűri- József gyógyszerész, Budapest, VI. ker., Király- utca 12. sz. és Pharmaceutische Agentur, Wien XII. Bez., Teichackergasse 5.

VASÁRNAPI UJSÁG

11. SZ. 1913. (60. ÉVFOLYAM.)
SZERKESZTŐ: HOITSY PÁL.
BUDAPEST, MÁRCZIUS 16.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11. Egyes szám
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek: Egészévre — 20 korona. A Világoskorszakban
Félévre — 10 korona. negyedévenként 1 koronával
Negyedévre — 5 korona. több.

A HALOTTAS KOCSI A KASSAI ORSZÁGÚTON. GRÓF ANDRÁSSY DÉNES TEMETÉSE KRASZNAHORKÁN. — Balogh Radolf fővitéle.

Anók kezében

Regény. Irta Kvassay Éde.

Hiába hivatkozott a kényszerűségre, a hazafias áldozatra: csodálatos szépséggel nem hittek neki. Már terhére is volt az alkalmatlan kellemetkedés. De hát miért nem került ki ezt a helyet, hol — mindenki gratulál. Még a kávé, a pinczerek, a pénztárosné, a legszebb kasszahölgy Pesten, s még a kávéanyós mopszija is körüludvarogta, kezét nyalogatja. Addig hangoztatta, hogy csak az ilyenkor másutt nem található Tésay Bénit keresi, mivel fontos dolga akadt: míg végre in persona ráakadt barátjára. E perczben gróf Keresztessy miniszterelnök nevével, kinek nevét Leonorának írják, de Journynak mondják ki, párját ritkító, fényes új fogatán, a Valéria-utczán végig kocszított. Ezt a pillanatot használta fel Magory, hogy karonfogja Tésayt és elmeneküljön vele, a most mára figyelő, ülve, állva kifelé tekintő, bámoló sokaság közül.

Mert a mi Bécsnek a Burg-musik, az a pestinek a szép equipage! Béni, úgy látszik, hiába várta Cserhalmi Dóra grófnőt, kinél talán nem áll az abszolút reményességgel szemben mint komoly czélt udvarló. A főispán karonfogta és észrevétlenül eltűnt vele, hogy fölkeressék Hancsót, megzavarva békés cirkulusait. A böcs hallgató ugyanis «elrejtve szemtől s világtól», hátul, az üvegesarnok fojtó melegében kerest magának egy kis szűk helyet és ott ült boldog egyedülvalóságában, néhány lepedőújság fölőleges árnyékába temetkezve. Előtte egy elfogyasztott nagy duplakávé edényei; egy félig megüresedett süteménykosár és vagy hat vízzel töltött teli pohár, a pinczér kedveskedése.

Pedig ily szép tavaszi délután mindenki kifelé törekszik; ki, e divatos helyiség zűldülő kis kertjébe, mely a maga nemében páratlan szép dunai korzóig terjed, s a legszebb virágdeszükben álló orgona- és jázminbokroktól van beszegve. Onnan gyönyörű kilátás nyílik a tavaszt a köpartii meleg aszfalton kereső járókelők tarka raján és a fellobogóztott kisebb-nagyobb gőzhajók párázó füstjén keresztül, a királyi várakig, kivált most, midőn az egész fenséges kép a hanyatló nap sugaraitól van megaranyozva. E fénytől áradó tarka szinompától sugárzó oázison, mely a napsütötte kőpaloták forró heve, a gyárak gőzatomoszféra, a nagy melegben olvadó aszfalt és utcái por közepett terül el, mindenki iparkodik magának egy széklet kiostromolni valami jó barátja, ismerőse, holmi politikai nagyság vagy szép hölgy oldalán. A virító akácfaék és lombos platánok alatt, közel a magasba törő és a szélesbe csapkodó szököktől csobogó, csillogó habjainhoz, üdítő, friss vízéhez. Hol gnómi apró élet-halál harcra kel a természet a kulturával: a növények és virágok balzsamos lehe a kábitó parfümök terjedő illatával...

A mint Magory és Tésay Hancsót asztala felé tartottak: Madelaine kisasszony, a kreol arcú, csillagszemű, szépséges pénztárosnő elnöki trónusa mellett kellett elhaladni. Ez a szeretetreméltó, bájos Hébe, a kávé rokona is feltartóztatta az új főispánt és egy szép Maréchal-Niel rózsát szeretett volna kabátjára tűzni, de «tudja, — mint megjegyezte, — hogy ez csak az előkelő, elérhetetlennek tartott úrinők joga».

Magory kisegítette zavarából a kisasszonyt. — Ikerváry Melanie grófnő és a szép Sternbergné csak imént feltűzött, de bizony általam meg nem érdemelt virágaira ezélez?

Magory közel két éve, hogy szerelmi viszonyt nem kötött senkivel, sőt a régiebbektől is, barátjaitól nem sejtett okokból, megszabadulni igyekezett és ezért minden mentegetődzés nélkül így folytatta, Madelaine kezét gyöngéden megfogva:

— Vigasztalja magát, édes aranyos, az a kellemes tudat, hogy több gyönyört, boldogságot nyújt egy nőnek a pár percznyi önmegfeledkezés, mint a hosszú, türelmes önmegtartózkodás.

— «Fraget nicht: wie lange, sondern wie

ich gelebt!» — sügta Tésay klasszikus szabócsi német kiejtéssel a szépséges kis Hébe fülebe, kit a kávéház törzsközsége, élén a notabilis habítúkkal, megközelíthetetlen éretnesnek tartott. Annyi bizonyos, hogy a fülecskéjéig elpirult e költői, de indiszkrét megjegyzésre.

Egy búcsúkézszorítás Magory, egy neheztelen elkeseredett, igéző pillantás Madelaine részéről és a Hancsót lepedőújságára került a sor, melyet viribus unitis kieszközölták kezéből.

— «Thust du in der Ferne schweifen: sieh das Schöne sitz so nah!» — ingerkedett vele Tésay.

— Hol rejtőzöl el ide a szép Madelaine kisasszony háta mögé? — kérdezte őt enyelegve Magory.

Hancsót, ki mindent komolyan vesz, megszólalt:

— Először: én a hölgyeket tisztetem, de észre nem veszem. Másodszor: azért ültem ide, mert itt könnyebben megtalálhatok, mint odakünn az óriás sokadalomban.

Hancsót sommanas felelt. Egy szuszra mindkettőnek, mert így olecsobb, kevesebb szóba kerül. Erre aztán nem volt ripozt. De a Magory mégis megszólalt:

— Jerünk máshova. Itt nagy a hőség. Pedig hosszabb beszélgetésnek van veletek.

— No hát jó! Menjünk máshova. Például egy nyári dalsarnokba. «Wo man singt, dort lass' dich nieder!»

Hancsót, a szolid herrenhüter, szintén fölémelkedett ülőhelyéről és Tésay szavaira idegesen gombolgatta be kabátját, de azért hallgatott.

— Oda még korán van, — mondta Magory, megnyugtatta Hancsót, kit Tésay csak beszszantani akart. — Tehát gyorsan ezen a hátsó ajtón, a konyhán át, kifelé, hogy utunkba ne jöjjön valami gratulálás.

Az inkognitó.

A mint a kapuhoz értek, Magory egy a kocsik sorában álló nyitott kofogatót szólított elő, melynek kocsisa csaknem tolokodva ajánlotta magát, mi a fővárosban már nem igen szokasos.

— Jertek, üljünk kocsijába, — kezdte Magory. — Boldogitsuk, ha már oly élénken beinvítál.

Tésaynak nem volt ellene kifogása.

— É schneidig Gummiräderbe? Helyes.

— Hová akarsz vinni? — kérdezte aggodva a puritán Hancsót.

— Soh'se kérdezősködjél, csendes Zivatar barátom. Hanem ülj be gyorsan, — bátorította Magory és a már a kocsiba ugrott Tésay segítségével gyorsan betuszkolta.

— Én közbetök ülök. «Ich sei, gewährt mir die Bitte: in euren Wagen der dritte.»

— Az Andrassy-úton végig a Stefánia-útra és onnan megállás nélkül vissza a Kerepesi-útnak a «Hungária» szállóhoz! — szolt Magory utasítása a bérkocsisnak.

— Hová kérem? — kérdezte ez a kalapját emelve, visszatekintve a bakról.

— Hiszen megmondtam már! — kiáltott fel Magory és megismételte a marsrutát. — Hát süket?

— Tessék?

— Hogy süket-e?

— Csak nagyot hallok. De látásom azért akkurátus.

— No, ez a fődolog a kocsisembénel. — Magory most barátaihoz halkabban így folytatta: — Legalább nem kell oly nagyon sügnök-bügnök a kocsiban. Aztán már elmúlt a ligeti korzó elegáns szezonja, nem zavar senki.

— Most a Margitsziget chic, a Park-klub psütt és Abbazia fashionable, — jegyezte meg Tésay.

A kocsis oly gyorsan hajtott, a hogy tudott, — A bérkocsi furcsa hely a tanácskozára, — volt Hancsót véleménye.

— Öseink lóháton tanakodtak, — jegyezte meg Magory.

— Sok diplomáciai kérdést, — folytatta Tésay, — kvóta- és kauczió-különböztetést oldottak meg, egyenlítették ki kocsiban: das Nützlich mit dem Angenehmen verbindend; különösen, ha a kocsis oly süket, mint ez a tökfőlkő odafenn a bakon.

A kocsis erre küssé idegesen rángatta a nyakát: mintha darázs csipte volna meg.

Hancsót újra megszólalt: — Haszontalan szöszaporítás. Főispán barátom, mit akarsz velünk?

— Komolyan essék a szó, — kezdte Magory. — Arra akartalak kérni, hogy jöjjetek el velem Német-Hunniába. Számítok rá, hogy eljöttök. A te klasszikus német tudományodra, édes Béni, szükségem is lehet: úgy a te imponáló komolyságra is, Tivadarkám, — tette enyelegve hozzá. — Már holnap reggel utazunk inkognitó, mint egyszerű turisták. Én a kifeléutazók városában még nem jártam, de talán vannak ott, kik látásból ismernek és azért utazom társaságban, hogy kevesebb feltűnést keltsek.

— «Ismernek téged az Istenek és a linezi suszterek!» «Nur die Lumpen sind bescheiden», — idézgetett, kedveskedett Tésay. Hancsót pedig azt kérdezte, hogy miféle inkognitóról van szó.

— Hát halljátok, — folytatta Magory, halkabb hangon fontoskodva.

— Bin ganz Ohr! A böles hallgató is már lábíg fül.

Hancsót méltósága alulinak tartotta ily haszontalan szöszaporításra reflektálni.

Magory mondanivalójához fogott: — Verpeléti, a riporter-generális értesített ugyanis (a bérkocsi újra rángatózott), hogy a némethunniaiak, miután Lászlóffy túljárt a minisztertanács opportunus többségének eszén, Závreczky főispánt, hazafiatlan indolenciája miatt, elhelyezte, tüntetést rendeznek — maguk mellett. Zászlódiszes, fáklászenés ünnepséget akarnak rendezni az egyik főispán távozására és a másik megérkezésére, mikép megmutassák ország-világ előtt, hogy minő jó hazafiak ők mégis, mindennek dacára. Ezzel a «Port a szemébe!» külső flanczezal akarják bizonyítani, hogy a városnak nincs szüksége olyan királyi biztos-fele megrendszabályozó főispánra. Arcuk a magyarság nemzeti színeiben fog ragyogni, de azért szívüket a titkos méreg epeje fogja eltölteni... Én — folytatta egy fontoskodó diplomata hangján — őket lelkükben akarom megismerni, ki akarom fűrészní gondolataikat és azért suttymban, ismeretlenül...

— A legenda szerint: «Als König Mathes lobesam»; Mátyás deák alakjában...

— Felkutatom a medvét barlangjában, — folytatta Magory, nem reflektálva az enyelgő félbeszakításra, — felkeresem a kifeléutazó mindenütt, a hol feltalálható, hivatalbeli és szabad spisz minőségében... És az expediciójának ti is részesei lesztek, valamint holnapután a főispáni ünnepségek. Hah! decső dolog lesz, ha a magukat haloköntésben, szokimondón bemutatott kifeléutazó-magyarok az idegen utasban új főispánjukat felismerik. Lesz az egy nagyszerű lelezézés!

— Ott leszek! — csapott fel Tésay. — Ein Wort, ein Mann.

— Ha csakugyan komoly a dolog: veled megyek én is, — igerte Hancsót. — De aztán Béni is komolyan viselje magát.

— Nem homályosítom el fölösleges szöszaporítással a te arany hallgatóságodat.

Utón-utfélen akadt egy üdvözlő, sőt, midőn a kocsi az útkeresztezéséknél lassabban haladt:

egy-egy kalapját szellőztető, kezével intó gratuláló hazafi is.

— Egészen elkopik a kalapom a sok köszöntéstől, — jegyezte meg flegmával Hancsót.

— A kellemetkedés szép dolog, de te azért ne köszönts annak, a ki léged nem üdvözöl, mert majd azt mondják rád, mit a feltékeny férjekre: Der Kerl glaubt: er musz milkokettieren!

— Hallgass, mert megöllek! — támadt vidám haraggal Béniére Magory. — Ne kompromittálj engem, a sovén főispánt, itt a fővárosban hangos német papolással. Szerencse, hogy erőfelel nem igen népes a korzó.

A Stefánia-út vége felé, az István út sarkán, hol máskor is csak már szórványosan ül a kocsis- és toilette-szemlélő közönség, egy szemben velük jövő vagyis száguldó négyesfogat gazdája, mint Budapest egyik legelső fiatal gavallérja, a daliás Cserhalmi Pista gróf, a ki a kocsisok ostorral intó virágyelvén megállította a főispáné gummikereki bérjárművét, így szolt fesztelen arisztokrata fenhargon a hármast úri társasághoz:

— Jó napot urak! Szervusz főispán! Azt hiszem, már gratuláltam neked. Nincs igazam?

— Hogyne! Már tegnapelőt a kaszinóban, — szolt Magory, miután társaitól viszonzta az üdvözlést.

— De mit! Ti hárman ültök a gummirádlereken, mint valami drezdai junkerek a droschekában? Nincs igazam? Azért Benjamin, a legifjabbik, hopp le! Új ide mellém. Az Adónisz főispánt nem invitálhatom, mert egészen elhomályosította. Nincs igazam?

— «Wär' doch nur Sonnenfinsternis!» — viszonzá Tésay, Pista gróf reudszerint választ nem igénylő, szokásos kérdő szólásformájára.

— Felkilenczor a Hungáriában! Érted, Béni! — figyelmeztette Magory.

— Helyes. Der Rest ist Schweigen! Ott leszek! És néhány pillanat alatt fentermett gróf Cserhalmi mellett a bakon. Büszkén szétnézett. De erre kevesen jártak, a kik megbámulhattak volna.

Pista gróf, a híres lövészűző sportsman, ostorával játszva a levegőbe szhintott és a négy szürke táltoslo carriere-ben indult neki az István-útnak, mely Béni nagy sajnálatára, szintén meglehetősen néptelen volt. De azért repülnek, illannak, mint a káprázat.

GYŐZ AZ ENYÉSZET.

Győz az enyészet gyöngén, erősön,
Hol egy barátom, hol ösmerőssöm,
Sötét hírvél jön a levél...
Egy hete járt itt — s ma már nem él.

Elhiszem én, hogy törvény van ebben,
De működhethet a halál szebben,
Ahogy így ránk tör, nem jól van az,
Ittmaradókra áldatlan az.

Ha már úgy kell, hogy elszomorítson,
Az, a ki elmegy, kezét szorítson,
Hadd oldandák meg szépen békén
Sok bonyodalmat — így a végén.

Egymás lelken itt sok sebet ejtünk,
Kötelességet sokszor felejtünk,
Búsítjuk egymást ártatlanul,
S ebben az ember sosem tanul.

A sebzett hű társ vérzik titokban,
Tudjuk, — de őt is okoljuk sokban,
Az úgy ilyképen abba marad,
Míg egyikünk — a fűbe harap.

Nagy kár, de így van. Gyarló az ember.
Szándéka jó, de — de jobb lenni nem mer.
Gondolja: majd, majd... van ideje...
S kifogy időből szegény feje.

Úgy lenne rendjén: ki elhagy minket;
Bocsájtaná meg mi vétkeinket,
És legalább ha végperce int,
Ölelhetnők meg szívünk szerint.

Koronghi Lippich Elek.

NOÉ VIGASZA.

Akkor az időben valának a földön nagy óriások... és az ő sziveknél minden indulatja szüntelen csak gonosz volna.

Móz. I. 6.

Elültének vala a vizek,
Hegyek-völgyek megszarádnak,
S a bárka öbliből kiszállt
A jövő ivadékok őcsaládja.
Nekizsendült minden a friss televényen...
Sem, Kám, Jafet ölebe hullott
Ég-föld pazar ajándoka.
Hajnaltól estig csatog az ének...
Barna fejéjén, piros apróság
Hanczúza, kacagva meséli
Az özönvíz szörnyű történetét...

Csupán az agg Noé nem a régi.
Óvni kedve nem deríti,
Mező áldásán nem vidul,
Buzgó imádság nem nyugasztja.
Magába jár-kél tévován
S mellőlől mély sóhaj szakadoz,
Szerettei hiába becézik,
Koszorúzzák lombbal feje alját:
Öröm, a vig dalos madár
Kirepült lelkéből az napon,
Mikor megtért a béke galambja.

Mert éjjel-nappal előtte sötétlett
A pusztulás iszonyú képe:
Az örvényző tenger dagadása,
Felhőcsatornák zuhogása,
Borzalmas jaj, sikoly, üvöltés,
Halálhörgés, torz átkozódás
Végig suhogott ostorosapásként
Álmatlan álmán, dült pihenésén.

Agyát egy kérdés vájta váltig:
Mért épen az ő kicsi bokra maradt meg,
Mikor a földrengető vihar
Letértett tölgyét, csert, jegenyét!

nekünk az éjszakát végigtánczolni és aztán «Steig', edles Ross und bäume dich!» lóra pattanni és aztán szágulda meg nem állni az oroszlanok hazájáig...

A két előkelő gavallér, még egyszer kocszintva és éltetve az új főispánt, a tusot húzó czigányprimás háladatos ömlengései közt, az estélyre távoztak.

— Menj, menj csak: *antennúra*, — mormogott Tésay után Magory és azt gondolta, hogy Pista gróf bizonyosan azért hivatgatja ebédre, estélyekre, mert szeretné a nemrég a fővárosba érkezett Cserhalmi Dóra grófnőt, «egy félig tönkrement cousin leányát», az előkelő és gazdag, fiatal szabócsi honatyával összebörönláni.

Tarka álmok.

Hancsót, miután a hosszú vacsorája pénzügyi részét elintézte, üttő a hora canonica. Magory sem ment el, szokása szerint, még a kioszkba vagy képviselőtársai valami vig tanyájára, dalsarnokba, orfeumba, hanem hazatért pihenni, mert álmos szemmel, nehéz fejjel, zúgó füllel csak nem nézhet elébe a némethunniai inkognitótáogatás és az ünnepségek izgalmainak.

Magory szalonjában egy szőlőbe vetette magát. Elgondolkodott, eltűnődött magában. Egy régi esemény foglalta el, mely épen ma két éve történt. Midőn ma este a korai vacsora alatt, alig zavarva meg egy-két gratulánstól félig rejtett ülőhelyén, az estilapokat átfutotta, a m. kir. operaház színlapján, Mozart «Don Juan»-jával és a mai emlékeztetés nap dátumával, akadt meg tekintete.

Épen ma két esztendeje! A delegációk utolsó ülésének estéjén volt Bécsben. Az ülés, melyen Magory élesen megtámadta a hadügy-minisztert, közös ebéd követte, s ez oly sokáig tartott, hogy csak az előadás közepére érkezhetett az operaházba. A mint körültekintett a fényes nézőtér: az első emelet egyik páholyában egy félig élesen szép, igéző, büszke tartású hölgyet pillantott meg, egy előkelő kinézésű öreg úrral. E perczől kezdve az előadás nem érdekelt. Le nem vette a tüneményes alakról szemét. A hölgy kétségteletlenül észrevette Magoryt, ki felvonásközben fölkelte helyéről és úgy látosozta.

(Folytatása következik.)

S a mint egyszer kinn bolg a réten,
Kegyetlen szomj epezi inyét.
De nem tud inni a patakból,
Mert tükröből eléje mered
A tomboló vízőzönek réme!

Már-már elaléltan a földre lerogy,
Mikor meglátja puttonyba, kádba
Heverni a sok szőlőgerezdet...
Leve omlik, mint olvadó borostyán,
S az aggyastán eltkitkád nyelve
— Miként ha égi kéz odanyomná! —
A tűzbalsamra rátapad.
És szívja lühege, mohón, kipirulva...
Mig egyszerűben feje megnehezül
S elszenderülve a gypepre borul.

S így szolt hozzá álmában az Ur:
«Ne gyötrődj vén szolgám Noé!
Tudom, mért választottalak
Annai kiválóbb társad közül!
Féreg emészté a jegenyét,
Odvassál lón a tölgy s a cser!
Csak a te lelked egyszerű bokra
Órta meg híven dús gyökerét!

Nem óriások, fitnya kevélyek
Méltók kegyemre, birtokomra!
Palotát építenek önmaguknak
S téglat hordatnak a többivel!
Ti vagytok az én képem viselői,
Ti hívtok, tisztákt, jámborok!
S időtlen időkig kél magatokból
Egy új, viruló, szűz emberiség!»

Mikor felébredt, boldog volt Noé.
Öröm, a vig dalos madár
Fészékbe visszazsált. S ha néha
A rém ölyve rá lecsapni készült,
Pár kortyot szücsölt a varázsitalból,
Mit a Teremtő bölcsesége
A gonoszoknak büntetésül,
A jóknak vigaszul adott.

Lenkei Henrik.

A MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET ÖTVENÉVES JUBILEUMA.

Ezen a vasárnapon tartandó közgyűlésén ünnepli hazánk közgazdasági intézményeinek egyik legjelentékenyebbike, a Magyar Földhitelintézet, ötvenéves fennállásának évfordulóját. Érdeklődésünket ennek a maga nemében teljesen egyedül álló, pusztán csak a közjóra irányuló pénzügyi intézetnek története mindenképen megérdemli, annál is inkább, mivel alapítói csakis a hazafiság vezérelte és a kezdetben vállalt anyagi kockázatot pusztán áldozatkészségből, minden anyagi ellenérték nélkül viselték. Alapításának előzményei még a szabadságharc előtti időkre nyúlnak vissza, mert már az 1843-44-iki országgyűlés foglalkozott felállításának eszméjével. Az új közgazdasági politika kiépítésének egyik legnagyobb gátja éppen a földbirtoki hitel rendezetlensége volt, mely különösen a jobbágyok felszabadítása után nyugodott súlyosan a középbirtokos osztályon, mert ez az új termelési rendszerhez szükséges tőkét másként, mint hitel útján nem szerezhetette meg.

A szabadságharc leverését követő szomorú viszonyok közt egy évtized kellett ahhoz, hogy a kérdés rendezésére az első lépések megtétele, melyeket határozottan könnyebbé tett az ország telekkönyvi ügyeinek az abszolutizmus által megvalósított rendezése. A Magyar Gazdasági Egyesülettől indult ki a kezdeményezés, mert ennek kebelében egyesültek azok a férfiak, kik azelőtt is buzgó munkái voltak hazánk közgazdasági újjáteremtésének. Az 1858-ik év június elsején tartott választmányi ülésen Majláth György tette meg nyilvánosan az indítványt, hogy a földbirtoki hitel halaszthatatlan rendezését az egyesület vegye kezébe. A tervezet kidolgozásával Lónyay Menyhért és Csengery Antal biztatott meg, a kiknek javaslatát 1859. év január havában tárgyalták és úgy határoztak, hogy azt emlékirat alakjában Ő Felsője elé való terjesztés végett Albrecht főherceghez nyújtják be. Ez meg is történt, de a tervezet jóváhagyása csak késett, mert a bécsi kormány nem tartotta a maga érdekében állónak a nemzetalkotó birtokos osztály megerősödését és a jelzáloghitel kérdését osztrák tüke segítségével akarta megoldani. A halogatás ideje alatt sem szünetelt az alapítók szorgos munkája. Az intézet újabb tervezetének és a részletkérdések kidolgozására, de különösen az ügynek a kormánytól való szorgalmazására gróf Dessewffy Emil, gróf Barkóczy János, Lónyay Menyhért és Csengery Antal küldettek ki a gróf Károlyi György egyetem-utcai palotájában ez év végén tartott emlékeztető összejövetelen. E bizottság az újabb memorandumot 1860. év elején nyújtotta be az egyesülethez, mely azt jóváhagyás végett 1860. év tavaszán felterjesztette a kormányhoz.

E közben elkövetkezett az az idő, mely döntő fordulatot jelentett hazánk történetében. A kormány élére magyar férfiak kerültek, sőt 1861-ben országgyűlés hivatalos össze. Közviszonyaink e jóra fordulásának egyik jele volt az, hogy gróf Dessewffy Emil buzgó és határozott közbenjárására a király a helytartó tanácsához 1861 július

GRÓF DESSEWFFY AURÉL A MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET JELENLEGI ELNÖKE.

3-ikán intézett leiratában elvben hozzájárult egy magyar földhitelintézet felállításához, de számos részletkérdésre vonatkozólag újabb tervezet kidolgozását kívánta. E munkálattal párhuzamosan a gazdaközönség tehetős részében az intézet megalapításához szükséges előteremtésére buzgón folyt a szervezkedés. Úgy, hogy midőn az újabb emlékiratra 1862 szeptember 20-án a királyi jóváhagyás kiadott, három nap múlva megtartották az intézet alapítói az alakuló gyűlést. Ezt az intézet vezetőségének választása követte. Elnökké gróf Dessewffy Emil, alelnökké Lónyay Menyhért, titkárrá Csengery Antal választották meg.

Az intézetnek a közgazdasági életben bámulatosan hozzájáruló szervezete mindháromuk műve volt. Gróf Dessewffy, a konzervatív reformernek e példányképe, már a negyvenes évek

ben behatóan foglalkozott a földbirtoki hitel kérdéssel. Esetlenül látta meg, hogy a hitelnyújtás nagyarányú kifejlesztésének alapfeltétele a záloglevéltulajdonos és a kölcsönvevő egyaránt figyelembevételéből áll; tőle származnak azok a szigorú intézkedések, melyek a záloglevelek bonítását minden kétségen felül állóvá tették. A szervezés és a kiépítés munkája pedig legfőképpen Csengery vállán nyugodott, ki e téren is elsőrangú organizatornak bizonyult.

Az intézet hivatalos működését 1863 április 1-én kezdte meg az Erzsébet-tér és Deák-tér sarkán álló házban bérelt szűkös helyiségben. Ettől a szerény kezdetől a mai hatalmas pénzügyi intézetig vezető út vezet, melynek fázisait ismerteni, meghaladná a mi terünket. Mai nagyságát és közgazdasági jelentőségét az intézet elsősorban is alapítójának köszönheti, kik abban az időben, midőn a szövetkezeti eszme még csak gyermekkorát élte, felismerték, hogy a földbirtoki hitel legeredményesebben altruisztikus alapon nyugvó egyesüléssel érhető el, melyben a hitelre szoruló gazdatársadalom egymást támogatja. Megküzdött az intézet a kezdet nagy nehézségeivel, kiállotta a hetvenes évek pusztító pénzügyi válságát. Évről-évre izmosodott és a törvényhozás intézkedéseitől támogatva, rövid időn belül elérte azt, hogy zálogleveleit abszolút biztonságú értékpapirnak tekintje a közönség, a minek legkiválóbb példája az, hogy a múlt év végén s ez év elején sem szüntette be a kölcsönök folyósítását, mert zálogleveleit állandóan el tudta helyezni a piacon.

A kölcsönkereső birtokos-osztály szempontjából pedig ezen ötven év története nem más, mint szakadatlan sorozata az oly intézkedéseknek, melyek a kölcsönök olcsóbbá válását eredményezték. Az intézet kezdetben 5 1/2 kamatozású kölcsönöket adott, ma már 4%-os pénzt folyósít, első kölcsöneinek annuitása 6 3/4% volt míg ma ötven éves törlesztés mellett csak 4.7%.

Ez alatt az ötven év alatt az intézet külsőleg is nagy változáson ment át. Megalapításakor egy kétszobás szűkös helyiség és alig pár tisztviselő felett rendelkezett. Ma három utcára tekintő hatalmas háromemeletes palotában székel és rendes, működő tisztviselőinek száma a százat is jóval meghaladja.

Nagy hivatásának elismerése minden időben általános volt, úgy, hogy alapítójának gyűlekezeteiben, valamint felügyelő bizottságában e félszázad alatt helyet foglalt Magyarország földbirtokos társadalmának úgyszólván minden vezérére, kiknek felsorolása hasábot töltené meg. Az intézet szorosabban vett igazgatásában gróf Dessewffy Emil az elnökségben gróf Lónyay Menyhért követte, őt a jelenlegi elnök gróf Dessewffy Aurél váltotta fel huszonhét évvel ezelőtt. Igazgatóságában pedig politikai, közgazdasági társadalmi életünknek számos kitünősége foglalt helyet, elég Horváth Boldizsár, Korizmic László, Lukács Antal, Arany László, báró Forster Gyula nevére utalnunk.

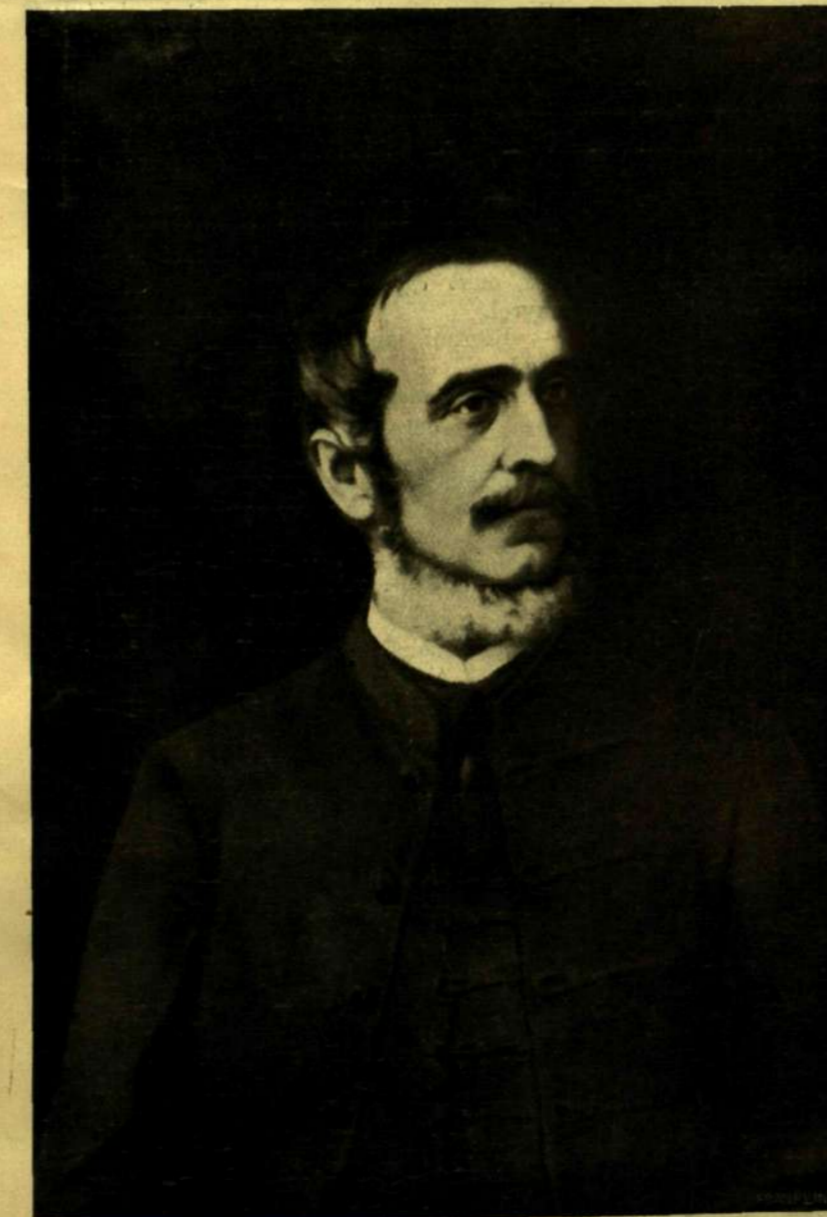
Farkas Zoltán.

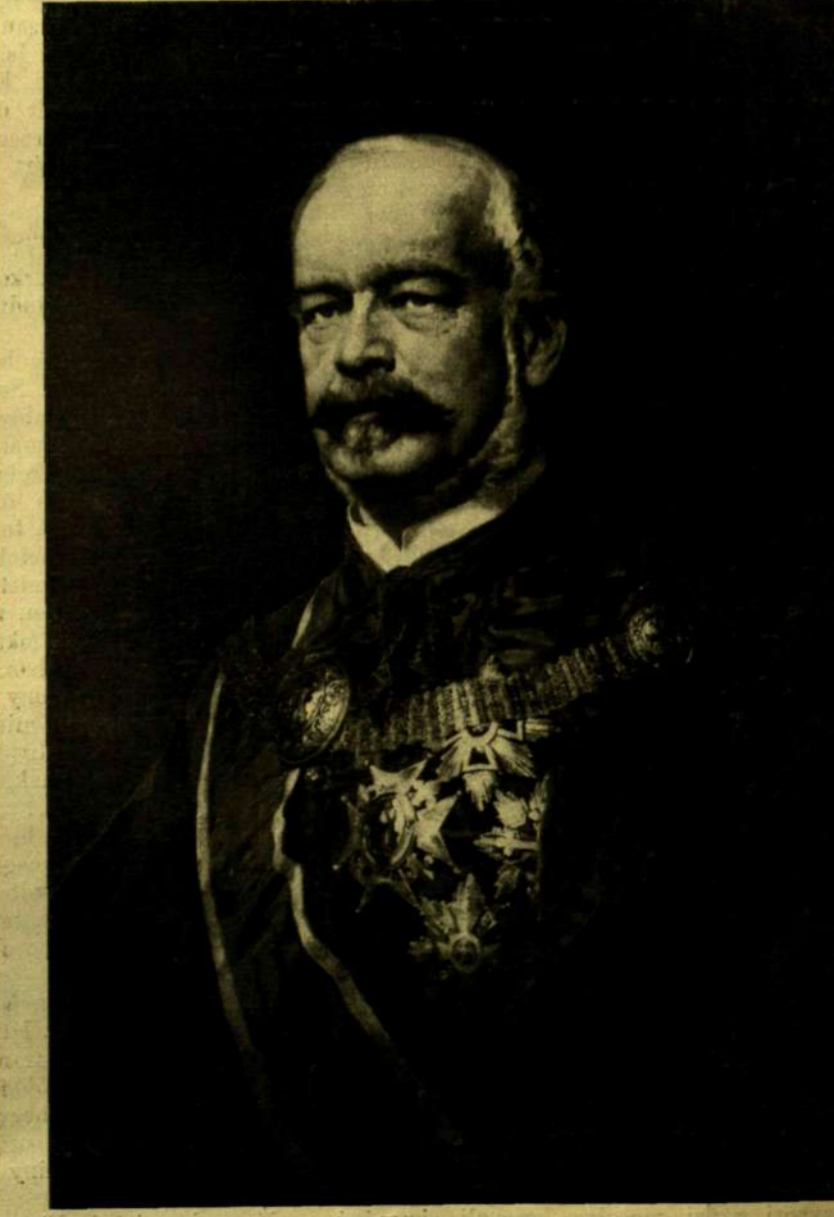
GRÓF DESSEWFFY EMIL. — Barabás Miklós festménye.

GRÓF KÁROLYI GYÖRGY. — Barabás Miklós festménye.

CSENGERY ANTAL. — Vastagh György festménye.

GRÓF LÓNYAY MENYHÉRT. — Benecúr Gyula festménye.

A MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET PALOTÁJA.

TOLVAJ NAPSUGÁR.

ELBESZÉLÉS. IRTA SZINI GYULA.

Titokzatos mesét mondok a napsugárról és az esőről, valamint egy asszonyról és a férjéről. Ez a mese nem kezdődik az «egyszer volt, hol nem volt»-tal, hanem naplótörédekekből van összeállítva.

Ezt a naplót egy antikváriusnál vettem ócska íráskor és rajzok közt, a melyek körülbelül a nyolczvanas évekből valók voltak.

Az egész naplót nem közölhetem a túlságos terjedelme miatt. Csak a legfontosabb szemelvényei következnek alább töredékesen.

A stílusa kissé exaltált, de ne felejtsük el, hogy a nyolczvanas években lelkesebbek voltak az emberek, mint most.

188... május 24.

Jártam utána és könnyeztem. És így kellett magamhoz szólni:

— Ez volt a te hitese feleség.

A parfümje csaknem megölt. Bódító illatot söpör magával és magasan hordja a fejét, mintha a fehér orgonák királynéja volna. Festi a haját a Tündér Ilona szokásaira. Barna volt azelőtt mint egy szerelmes szicíliai éjszaka.

Három aranyfoga van elől. Szinte tüntet vele. A ruhája selyembrokat, mint a középkori hercegnőké. De kurta mint a színésznőké és a bokáján arannyal himzett harisnya feszül. Ledér a cipője, mint a bronzszínű pillangó, a mely diszít.

Megörjített. Elvette a tiszta eszemet és bele szerettem volna harapni a lábikrájába. Hetaira! Hetaira!

Először elrabolta szerelmemet, másodszer megdézsmálta az ifjúságomat, harmadszor tönkre tette a jó nevemet, negyedszer pellengérré vitte a beszéletemet, ötödször kijátszott, megcsalt, hatodszer elrúgott magától és hetedszer a szemem elé került mégis győzedelmesen. Szerelmeseinek, udvarlóinak szerepét mint valami hosszú királyi ösztályt cipelte magával.

Es kacagott a boszorkányok vijjogó kacagásával. Ezer férfi, ifjú és öreg, bölcs és bolond, nős és nőtelen rajong érte. Mit neki száz? Mit neki egy? Mit neki a férje?

Arra született, gondoltam magamban, hogy ezer férfit boldoggá tegyen és egyet megöljön. Ez az én vagyok.

Szerelmes vagyok a feleségembe. Szerelmes vagyok az eltaszított feleségembe.

188... május 25.

Ma újra utána lopóztam.

A cipője még ledébb volt mint máskor. De a bokáján eggyuttal hófehér harisnya feszült, mert ő excentrikus. A fehér harisnya selyemből volt és annyiba kerülhetett, mint régen, a mikor még velem élt, egy évi ruhaköltsége. De legalább fehér volt.

Es ha behunom a szemem, magam előtt látom őt a régi kedves, vastag, otthonias fehér harisnyában, a mely áttetsző volt és a melynek minden kis hézagját csókkal csókoltam.

Eszembe jutnak a dalok, a melyekkel megtöltötte a szobát. Hallom gerle-kacagását, a mely bodrosan vonult el fejem felett, báránylehősen. Hallom a gögicselését, a mikor a pamlag sarkába kuporodott és gyermekesen hívogatott. Érzem azt a rózsás, üde, tiszta illatát, a melyt csak nők áraszthatnak, a kik anyának készülnek.

Emlékszem még, a mikor belenéztem arany-pelyhes szembogarába és lestem benne az új élet valami titkos jelét. És ő visszaintett:

— Anya leszek...

Es csodálatos, a mozdulatai ma is olyanok mint akkor voltak. Nem ledébbek, nem kinálkozók, nem szemtelenebbek.

Ez az, a mit nem értek. Hogy ugyanazok az inak ugyanazzal a hajlással szolgálják egy gyermek-asszony szelid szerelmes vágyakozását, mint egy nagy kokott üzleti fogásait.

Egykori szüzi mosolya, angyali simaságú ajka, gyöngédségtől remegő orrcimpája nem változtak. A csapongó, zajos élet nem hagyta

rajtok undok nyomát. Nem látom a pezsgő-foltokat. Nem látom arcán a csókszenyket, nem látom a bacchanális mámor fékelyeit sehol.

Csak azt látom, mintha régi arcvonásai mocsárból tükröződnének mint a nap, a mely beletekint egy piszkos tócsába.

Micsoda napsugár van ebben a nőben, hogy a sár be nem moeskolja?

Olykor-olykor magamba mélyedek elmeháborodottan, hogy saját magamban keressem okát az ő fényes bukásának.

Talán nem bántam vele elég szeliden és türelmesen. Vagy talán túlságosan dédelgettem. Egyáltalán mit vétettem ellene? Hogy nem tudtam szert tenni a lelkére és csak a sóvár, csapodár testét szoríthattam magam-hogy? És még az is elröppent tőlem!

Nem enyém volt-e egészen ez a nő? Nem enyém volt-e legszebb ifjúsága? Mondott-e férfiaknak olyan igaz, őszinte, szerelmes szavakat mint nekem? Odakinálta-e valaha magát annyi sapadt lilomszerűséggel mint nekem?

Első szerelmes ölelését, első fakadozó csókját el tudta-e mosni mindaz, a mi azután elkövetkezett?

Egy angyalt kaptam. Hogyan lett belőle szóbeli személy, parázna tündér?

188... szeptember 27.

Sirdogáló, halk őszi eső permetezett ma egész nap, mintha kiapadhatatlan könnyei volnának.

Es mégis boldog napok jutottak eszembe. Mert a mikor szomoruan esett, akkor ő is bújjósan szomorú volt. Olyankor megült egy sarokban és a vállamra hajtotta a fejét.

Olyankor fértünk is össze a leginkább. Mert én szomorú embernek születtem, ő pedig napsugárnak. Csak akkor fértünk össze, ha ő elborult.

Verőfényben túlságosan jókedvű volt, mintha ezer ördög bújt volna belé, a miket nem tudtam benne megfékezni. Esőben, bomlásban elbágyadt, szomorú volt ő maga is és akkor volt csak igaz, hű feleségem.

A mai esős nap ezért idézte elém egykori boldogságom emlékeit.

Es ma egész napon át nem láttam. Már azt hittem, hogy örökre elveszítettem és kétségbe voltam esve. Fürkészttem, puhatólítottam utána és végre megtudtam, hogy kórházba vitték.

Mikor hirtelen beteg lett, nem volt senkije, ezért került kórházba. Szép asszonyok mellett csak addig vannak emberek, a mig egészségesek, ragyogók és vidámak. Betegségének hírére minden ismerőse elpárolgott mellőle.

En a világrt sem örültem betegségére hírének, mégis boldoggá tett a tudat, hogy most fölkereshetem, beszélhetek vele, megfoghatom talán a kezét is, közelebb hajolhatok hozzá és aztán... tudja isten, mi fog történni!

A kórház, a hol feküdt, a legszomorúbb épület az egész városban. A falai hullasárgára vannak festve. Alacsony folyosókon dobogó szivvel jár az ember, mintha a halál settenkednék az izzadó boltívek alatt. Az apácák olyan szomorúan járnak, az orvosok olyan közbömbösen lépnek...

— Miért bocsátották be ide ezt az embert? — sikoltott föl, a mint meglátott.

De én hozzája szaladtam:

— Margó — szólítottam meg régi beczező nevével és a kezére borultam, hogy megcsókoljam.

Elfordította arcát a fal felé és csak nagy, hullámos, szőke haját láttam.

De még ez a dús, aranyszínű haj sem takarta el a betegségtől fonnyadt nyakát, lesoványodott vállát és hegyesen kiszögélő kulcsontját. A betegség, a mint láttam, végig gázolt rajta és néhány nap alatt roncsosá marta.

Es csak azért fordította el az arcát a fal felé, hogy gyors, elleplezett mozdulattal karminfestéket kenjen az orcájára.

— Margó — sügtam halkan neki és csak könnyezni tudtam.

A könnyek végre meghatották. Felém fordult. Felkötökölt. A Rafael angyalai könyökölnek így.

Az arcán láttam, hogy nem tud, nem mer szólni. Szeretett volna valami szépet mondani, gondolkodott és végre halkán, bágyadtan csak ennyit mondott:

— Köszönöm.

Ekkor voltam talán életemben a legboldogabb. Az az egy szó olyan volt, mintha szerelmes virágokkal öntötte volna el az arcomat.

188... október 3.

Ma újra utána lopóztam.

Megalázva, szégyenteljesen mentem utána és nyomban megátokoztam:

— Légy újra beteg! Légy fekélyes! Ne tud megmozdítani kezdet, lábadat! Sugárzó szépséged többé vissza ne térjen! Forró véred örökre lehűljön! Rabja legyél az ágyának, a honnan nincs fölkelés!

Es hogy szerettem volna, hogy átkom megfogadjon! Hogy ő ne kelljen többé senkinek és csak az enyém lehessen egyedül!

Az átkom azonban nem fogant meg. Nem fog rajta egyáltalán semmi.

A kórházból is diadalmasan került ki, mihelyt kiragyogott a nap és lábra állította. Újra ellopta őt tőlem... a napsugár.

Átkozom a napot, a napfényt, mert eddig még mindig elrabolta őt tőlem.

U talán a Napnak valami titkos leánya. A hogy ma az apródjai, udvarlói közt végigment az utcán, nyoma sem volt rajta többé a kórházi ágyának.

Magasan hordta a fejét, mint az orchidea, a Napnak másik titkos leánya. Aranyhaja verseyt villogott szeme krizoprázával. Napsugárból, szinből és fényből volt összetéve.

Éngem már meg sem akart ismerni. Túlságosan emlékeztettem a kórházra. Elfelejtett egészen. Azt hiszem, elvesztettem... örökre.

188... november 10.

Szomorú, szomorú őszi nap volt ma. Szerettem a szomorú őszi napokat, mert boldogságom emlékeivel vannak teli.

Es a hogy jártam az utcán, találkoztam egy ismerősömmel, a kivel csak azért álltam szóba, mert egyet-mást mindig tud az Asszonyról.

— Rosszul megy most neki — szolt az ismerős.

Es nekem megdobbant a szívem.

— Nagy baj van ott a házban! — folytatta.

Es nekem összeszorult a szívem.

— Beteg az asszony! — jelentette az ismerősöm.

— Majd meggyógyul — feleltem közbömbösen, de magamban a legnagyobb aggodalommal.

— Soha, soha többé! — mondta az ismerősöm. — Az orvosok megállapították róla, hogy tüdővérsze van!

Ereimben elhült a vér. Megdőbentem. De csak egy pillanatra. Aztán hirtelen fölujongott a szívem és mintha valami rettenetes boldogság szállt volna rám, bele szerettem volna kiabálni a világba:

— Beteg! Gyógyíthatatlan beteg! Es előbb-utóbb az enyém lesz. Mert vigasztalóra, ápolóra lesz szüksége és ki tudja majd úgy ápolni és vigasztalni, mint én! Végre az enyém lesz!

Es estére be is vált a jóslatom, az előérzetem. Levelet kaptam tőle és kért benne, hogy bocsássak meg neki és látogassam meg.

Oh, én nem bocsátok meg neki, mert nem haragudtam rá soha. Mindig csak rá gondoltam, mindig csak őt imádtam. Ő nem tehet róla, hogy én egészen furcsa ember vagyok. Ha ő jókedvű, mint a napsugár, akkor én boldogtalan vagyok. De ha ő szomorú és beteg, mint egy őszi nap, akkor én boldog vagyok, mert akkor legalább az enyém ő és nem tudja elrabolni tőlem a napsugár!

JAPÁN FELOLVASÓ BUDAPESTEN.

Japánról azelőtt is, de különösen az utóbbi időben sokat olvastunk és hallottunk, de többnyire olyanok írtak és beszéltek róla, a kik maguk is csak mint idegen, átutazó vendégek ismerték meg a felkelő nap országát. E napokban történt először, hogy született japán ajkáról hallhattuk hazájának mindenestre leg-avatottabb ismertetését.

Shubo Chiba, tokiói szerkesztő ez a japán, a ki külföldi nyelvek tudásával felfegyverkezve, átkelt a tengeren, hogy hazáját Európában helyesen ismertesse és eloszlassa azt a sok tévhitet, a mit az idegen utazók — sokszor merő jóindulatból — felőle terjesztettek. A budapesti Uránia színházban tartotta meg ötletes szabad előadását, a mely ment volt minden tudakosságtól, de annál több szellemes ötlet fűszerezte. Előadását festői szépségű vetített képek kísérték, Chiba különben megjegyezte, hogy ő az országot dicserni nem tudja, tehát ha szépségeiről beszél, akkor a közönség gondoljon ennél sokkal többet.

Chiba elsőnek a legmelegebb rokonszenv hangján kijelentette, hogy nagy örömmel jött Magyarországra, melynek múltjával és jelenjével szeretettel foglalkozott, alaposan ismeri. Ebben nagy segítségére volt különösen Vambéry Ármán könyve. Most saját tapasztalatait fogja hazájában tolmácsolni, azért nálunk magyar módra akar élni, magyar emberekkel érintkezni. Beköszöntőül tehát tisztán kijelent magyar megszólítással üdvözölte a nagyszámú, előkelő hallgatóságot.

Mindezt azért kívánja, hogy tökéletesen hű képet nyerjen hazánkról. Mert — úgymond — a Japánról szájról-szájra keringő, téves fel-fogást főleg az okozza, hogy az idegen tudósítók megérkeznek, európai hotelben megszállnak, európai módra élnek, európai emberekkel érintkeznek. Néhány hétig így élnek hazában, aztán irnak egy vaskos könyvet Japánról.

Még a «japán» jelző sem ismeretes hazájában. Az «ország» neve «Nippon», a miből a kínaiak «Zszipon»-t, az angolok «Zsapan»-t és a németek «Japan»-t csináltak. De ez — úgymond — teljesen mellékes a mi szemünkben és még a legenyhébb tévedések egyikének tekintjük. De hogy milyen mulatságos tévedéseket okozhat a tájékozatlanság, ennek illusztrálásul szolgáljon az alábbi eset. Tokió utcáim sétáltam egy ilyen idegen tudósítóval, a mikor megrakott talpigájával elhaladt mellettünk egy kuli, a kinek fején fényesre vasalt csilinder díszleleg. Az idegen tudósító sietve bele irta a noteszébe, hogy Japánban csilindert viselnek a kuli. En hagytam, de utólag oda mentem a kulihoz és megkérdéstem tőle, hogy miért van csilinder a fején. — Uram, egy család

NIKKÓI KERT.

költöztek, — felelte, — és a csilinder skatulyája elkallódott. Hát hogy baja ne essék a drága jószágának, a fejemre tettem.

— Így keletkeznek, — mondta Chiba, — a mulatságos, de sokszor a bántó félreértések is. Ép úgy, mintha én szóról-szóra megírnám lapomnak az alábbi esetet. Nipponból két és fél hónappal azelőtt érkeztem a nekem teljesen idegen Európába. Triesztben léptem először a földjére és ebédelni szerettem volna, de nem tudtam hová menjek. Végre betévedtem egy fényes étterembe, a mely tele volt frakkos urakkal. Nálunk frakkot csak az előkelőségek legelőkelőbbjei viselnek, így alig mertem feltételezni, hogy ezek az előkelő urak fogják felszolgálni az ebédemet. Es a mikor erről mégis meggőzöttem, rémülettel gondoltam az óriás borralalóra, a mivel nekem ezt meg kell halálnom. Aztán tovább utaztam, Bécs felé és értesíteni szerettem volna jöttömről egy ott lakó barátomat. De mivel nem értem az európai táviratozás módját, pénzt és a távirat kéziratát oda adtam a vasúti étkezőkocsik egyik alkalmazottjának, hogy ő adja fel. En másnap reggel Bécsben megérkeztem, de a távirat nem — azért még sem fogom azt írni a tudó-

sításomban, hogy Bécsbe egyáltalában nem szoknak táviratok megérkezni.

Nagyon mulatságosan mondta el a szellemes japán, miképen fogadták hazájában azelőtt harminczöt esztendővel az első európai vendéglőt. Persze szörnyen kíváncsiak voltak rá és legtöbbször mindjárt a megnyitás után elment megnézni. Így tett az ő apja, a ki a japán tengerészeti minisztérium egyik főhivatalnok volt. Néhány kollégájával bementek hát az európai étterembe és japán szokás szerint egy méternyi távolságban leültek a nekik amúgy is szokatlan magas asztal mellé. Mert hazai vendéglőkben így szokás a pinézérnek tudtára adni, hogy a vendég éhes. De ime! jött az európai pinézér és nagyot lökött a székeiken, a mig egészen az asztal alá nem toltá őket. Ezt is meg kellett szokniok, mert Nipponban máig is alacsony, szinte parányi asztalkák és a földön guggolva étkeznek.

A leülés nehézségein tehát szerencsésen átessett Chiba senior és társasága, de most az európai étellel kellett megbirkóznok. Ez meglehetősen sikerült is nekik, csak egy étel rendeltetésével nem tudtak tisztába jönni. Úvegura alatt ugyanis valami sárgás kocka állott az asztalon. A vaj volt ez, a miről sok okoskodás után kisütötték, hogy mivel az európaiak késsel esznek, e közben bizonyára gyakran megvágják az ajkukat és ezzel a zsírral kenik be a sebeket...

— Asszonyainkról azt írta egy amerikai író, hogy nincs szívük, mint a hogyan virágainknak nincs illata és mint a hogyan madaraink nem énekelnek, — mondta Chiba, — Higyjék meg, a mi családi életünk a legideálisabb alapon épül. Mert nálunk magáért veszik el az asszonyt, nálunk ismeretlen fogalom a hozomány. Nem kívánjuk az asszonytól, hogy pénzt hozzon a házhoz, egyedül csak azt követeljük tőle, hogy tudjon banni életünk egyik legfőbb kedvtelésének tárgyával: a virággal. A férfi odakünn dolgozik, küzd a családi fészékért, az asszony kötelessége a gondozása, szépítése. Bennünket hadd tépázzon az élet vihara, ő hadd legyen véde előle. Mi így osztjuk meg a közös munkát és a mellett — nem fitogtatjuk érzelmeinket. Láttam egy asszonyt, a ki nem akart sirni, miközben a férjétől búcsúzott, tehát megpróbált nevetni. De biztosítom önöket, hogy ez a zokogással vegyes kacagás sokkal fájdalmasabb volt, mintha könnyek zápora hullott volna...

Chiba gyönyörű képekben mutatta be Nippon természeti szépségeit, épületeit, embereit és virágünnepeit.

Sárosi Bella.

IRISZ-KERT TOKIÓBAN.

MAGYAR MŰVÉSNÖK OTTHON.

Ma már a nők minden téren fölveszik a versenyt a férfakkal s a hivatalokban, az orvosi gyakorlatban s más pályákon működő nők mellett nem szokatlan a művész nő típusa sem. Ha olyan elsőrendű művésznők, a kit egy sorba lehetne helyezni a legkiválóbb férfi-művészekkel, nem akadnának még, több olyan művésznőt is fel tudnánk sorolni, a ki művészetével figyelmet keltett maga iránt.

Ezek közül valók Konek Ida és Kalivoda Kata, kiknek műterméből néhány képet itt mutatunk be.

A régi művésztelepen, kiinn az Epreskert vidékén a Petőfi-ház szomszédságában, egy tényérnyi kert közepén kecses kis villában van Konek Ida műterme. Csupa szőnyeg, a falakon apró mosolygó képek, a pompás butorok telistele vannak finom csipkével, színes selymekkel... A műterem egyik fülkéjében egy ó-hollandus csempéből rakott kandalló, peremén régi hollandi edények s a tűzhely fölött ragyogó rézüst. A kis fürdő butorzata öreg hollandus parasztszoborból és négy parasztszékéből áll s az aprószemes ablakpárkányon aranyos kalitkában vidám kanári madarak füttyörésznek.

Előkelő művészi érzésű egyéniségre vall a Konek Ida otthona. E kiváló hölgy művészetének finomságait lehelte bele s így megtalálta a módját, hogy magányos életébe szépséget, meleget és örömet öntsön. Nem kívánczik ki az emberek közé, a kert előtt a kis rácsos kapu csak ritkán nyílik

KONEK IDA MŰTERMÉBEN.

ki... Művészetének, otthonának és a vele együtt lakó nővéreinek... Képein, a kedves egyszerű esendéletek ropogós cseresznyéin, barackjain, szőlőin, a sárga levelű rózsákon, lila orgonákon ép úgy rajta ül a béke, a nyugalom egyszerű impressziója, mint azon az öreg tudós képén, a ki komor könyvei között bujkál s a melyet most fejezett be a művész.

Konek Ida világos, tiszta, egyszerű művészetével sok elismerést szerzett a magyar nő festői tehetségének a külföldön is. Kiállított már több ízben a párisi Szalonban és Karlsruhében, mindannyiszor szép sikerrel. Pedig ő is végigküzdötte azokat a nehézségeket, a melyek felbukkannak a magyar művésznők útjain... Szülőhelyétől Pozsonytól Budapestig, míg Telepy Károly mesterhez vezette az útja, sok művészi rajongást vissza kellett fojtania... Azután Telepy után a müncheni *Fluggen* mester tanítványa lett. A tehetséget ekkor már felfedezték s onnan küldött több műve kiállításra került a budapesti tárlaton. Münchenből Párisba ment, hol Munkácsy műtermében tökéletesítette a tudását, később pedig már a firenzei Scuola-liberában tanult szakadatlan buzgósággal, hogy művészi ambícióit kielégíthesse.

Firenzei tanulmányai után hazajött s itt az Epreskert környékén, a Kmetty-utcai kecses kis villában megalapította nyugalmas otthonát, de időközben tanulni-vágyása megint kivitte Párisba. Nem-sokára azonban visszajött ismét, azóta Budapesten él és fáradságot

nem ismerő szorgalommal festeti az ő sajátos finomságú képeit.

Kalivoda Kata leginkább genre-festményeivel vonta magára a figyelmet. Ő is Münchenben, Párisban tanult. Nem sokáig maradt külföldön. Maga beszélte el kedves közvetlenséggel műtermében tett látogatásunkkor, hogy Páris zajából hazakergette a vágy a magyar falu után s Eötvös-utcai műtermének békés csöndje után, a hol a téli időszakot töltöni szokta. De még itt is alig várja a nyarat, hogy kimenekülhessen dunavecsei kis villájába, a hol a kis falu esteli harangszóva ébreszti fel benne azokat a hatalmas érzéseket, a melyek visszatükröződnek képeinek magyar alakjaiban. Nem a nagyváros festője, nem is jól érzi magát itt, elemében csak akkor van, ha kimenekülhet falura, a nép közé, melynek típusait legjobban szereti festeni. Ott nevelkedett közöttük, látta őket szántani, vetni, aratni, vasárnap imádkozni és — duhajkodni... Mint fiatal leány, fogékony lélekkel szívta magába az egyszerű, kedves falusi levegő impresszióit. A falusi embereket egészségeseknek, vidáknak, őszintéknak és egyszerűeknek látja s ebben az egészséges meglátásban szerette meg őket... Ezt a rajongó szeretetet magával vitte a nagy, bűnös Párisba is, — de nem vesztette el, hanem éppen az egyszerű magyarság szeretete kergette vissza hozzánk, hogy magyaros művészetével értéket szerezzen a női pikturának.

Hogy a képzőművésznők mennyire meg tudták hódítani a társadalom elismerését, mi sem bizo-

TEMPLOMBAN. — Kalivoda Kata festménye.

nyítja jobban, mint az a körül-mény, hogy vannak egyesek, a kik iskolákat tartanak fenn. Így Kalivoda Kata is. Tizennégy növendéke van iskolájának s közöttük a művész nő állítása szerint van egy-két olyan kiváló talantom is, a kik már most jelét adják igazán szívós tanulmányaikban technikai készségüknek.

Mi éppen akkor érkezünk műtermébe, mikor a növendékek elhagyták. Egy kicsi, tipikus vécsei parasztleány serényen rakja félre a növendékek állványait, s igazítja az összegyűrt puha szőnyegeket. Kalivoda Kata modellja különben a kis parasztlányka; ott lehet látni szőke bábos kontyval borított úde, fiatal fejcskáját a művész nő képein. Kellemes, finom, meleg tónus ömlik át a tágas műterem, a melynek milliejében Kalivoda Kata finom művészi lelke csillan fel... Ennek a kiváló asszonynak gazdag, sajátos egyénisége ott él a műtermének minden egyes darabjában, a mely körülveszi őt. A finom izlésű nippelkel művészi elrendezett antik üvegszekrény, a puha perzsa szőnyegek, az egyszerű, de választékos butorok fölött a falakon hatalmas vásznak függenek, melyekről reánk mosolyognak az egyszerű, böcsületes magyar arcok, Kalivoda Kata művészetének alakjai, a kik derűssé, vidámmá varázsolják a művész nő otthonát, hogy kellemes meleg, elegáns milliejében is fülébe zsonghasson az egyszerű falcska piczi, csengő hangjának énekes szava...

Kovács Lydia.

KONEK IDA FESTMÉNYEI MŰTERMÉBEN. — Balogh Rudolf felvételei.

KALIVODA KATA ÉS MODELLJE. — Balogh Rudolf felvételei.

A család tagjai (balról jobbra): gróf Széchenyi Aladár, gróf Andrássy Géza, gróf Maldegen Lajos, gróf Andrássy Manó, gróf Andrássy Imre.

A KRASZNAHORKAI TEMETÉS.

A kupolás márványsír, a melyre komoran tekint alá a magános hegyoromról Krasznahorka ősi vára, immáron megtelt. Második és utolsó lakója is megérkezett. Andrássy Dénes gróf érczkoporsója ott pihen a kőszámlayon hitvese mellett, a kit annyira szeretett életében és halálában annyira fölmagasztalt.

Odafönt a hegy tetején a fehér falú, boltozatos kriptá még vár új lakókat, majdan megterendőket. A völgybe új jövevény nem érkezik többé. Ott már csak ketten maradnak időtlen időnkig: Dénes gróf és Francziska grófné. Külön és együtt. A hogyan regényes életük útjait járták.

Emlékezünk, mert sohase lehet azt elfelejteni, mikor az első lakó a fejedelmi mauzoleumba beköltözött. Az is idegenből tért meg ide, mint a hogyan idegen ég alól, a Dél illatos, meleg verőfényéből jött haza most Andrássy Dénes gróf is kihamvadt szemmel, hidegen. Soha még a hitvesi szeretetnek, a tehetőség iránt való rajongó hódolatnak, a párját sirató gyász nagyszerű és pompázatos kiadásának olyan ünnepét ez a kor nem látta, mint a milyen volt az a temetés. E nagyszerű szeretet, e legendás hódolat, e fejedelmi gyász árnyéka borította el és tüze szikrázta tele csillagokkal az eget Rozsnyótól Váraljáig. Emlékszünk a téli-borús, dara-hullásos bús délutánra, mikor fátyolos árbocok szegték az utat, ezer fátyla égett, így haladt komor csöndben és komor lassúsággal a gyászkapuk során át a halottas hintó, négy hófóhérral paripa vont a Francziska grófné koporsóját. Egy fekete tömeg áradt lassú hömpölygéssel a nyomában és a tömegeből magasan, ragyogva emelkedett ki egy gyönyörű, ezüstös fej, meleg tekintet, büszke, meredek homlok, hatalmas, lengő hófóhérral szakáll: *Andrássy Dénes*.

Ezrek vették körül és mégis mintha egyedül lett volna szeretetének, gyászának, rajongó hódolatának büszke magasságában.

Úgy gondoljuk, a mi útja még ezután életének volt, azt is így járta, magába mélyedt lélekkel, tekintetét mindig arra a koporsóra szegezve, akkor is, a mikor nagy messzeségben járt tőle. De ez a magánosság nem volt egyedülvalóság. Mérhetlen vagyon ura volt, magános ember, a maga személyére nézve az élet pompázatos javaival szemben teljesen igénytelen. Ezt tudták róla és tudták azt is, hogy a szive csupa jószág és szeretet. A világ nem oly boldog, hogy az ilyen emberek — észrevétlen tudnának maradni. Az Andrássy Dénes gróf neve azt a szakadatlan áradású csodatevő forrást jelentette, a melynek a vize

minden szenvedést megnyit és minden sebet meggyógyít. Szenvetés és seb pedig van a világon bőségesen.

Mikor a Francziska grófné koporsóját haz-

Latin zsoltoárokat éneklő hárskúti parasztlányok énekkara a temetési menetben.

GRÓF ANDRÁSSY DÉNES TEMETÉSE KRASZNAHORKÁN. — Balogh Rudolf felvételei.

hozta, nemcsak a gyászolók és kíváncsiak ezrei várták, hanem — a könyörgő és segítséget kérő levelek özöne is. Úgy beszéltek akkor Rozsnyón, hogy ezeknek a könyörgő leveleknek a tömege három métermáza volt. És Andrássy Dénes gróf ezzel az egy mondattal intézte el valamennyit:

— Adni kell mindenkinek, a ki kér.

Tizennégy millió korona olyan vagyon maradt utána, a miről szabadon rendelkezhetett. Rengeteg kínos. De ha egyszer meg fogjuk tudni azt is: mennyi volt az, a mit életében szétosztott kulturális és humánus cselekedeteknek és — alamizsnának, ki fog derülni, hogy az még több volt. És föl fog merülni egy egészen sajátos, sőt furcsa kérdés: ha még oly rengeteg jövedelme volt is, ez a nagyúr, a ki oly sokat hagyott és oly temételen sokat szétosztott, maga — *miből* élt? Mennyi kellett neki magának?

Egész bizonyos, hogy *nagyon kevés*. Mert jóformán az egyetlen fényűzés, a mit a csodálatos lelkű nábob a maga számára kifejtett: az a mauzoleum volt és az a temetés. Egy félmillióba került a márványsír és egy másik félmillióba a Francziska grófné végtisztessége. Ezenkívül Andrássy Dénes grófnak már csak egy drága kedvtelése maradt. Igaz, hogy ez a legköltségesebb minden nagyúri passzió között. *Adni*. Adni mindenkinek, a ki kezét kérőleg felé nyújtotta. A művészetnek, a kulturának, a szenvedésnek, a szegénységnek.

Immáron szétosztotta minden aranyát, kihűlt keze kihűlt szívében pihen. Egy gyermeke se volt, de sok, sok ezren érezték elárvultnak magukat, mikor őszinte könnyekkel szemükben fogadták és kísérték utolsó útján koporsóját, míg a *rozsnyói* piacon bús kongtak Rakóczi tornyának harangjai...

A GYÁSZMENET KRASZNAHORKA-VÁRALJA FÜTCEZÁJÁN.

BALÁS LAJOS ROZSNYÓI PÜSPÖK A MAUZOLEUM ELŐTT ÚJRA BESZENTELI A KOPORSÓT.

GRÓF ANDRÁSSY DÉNES TEMETÉSE KRASZNAHORKÁN. — Balogh Rudolf felvételei.

TÚLHAJTOTT HUMANIZMUS.

Európa népei nem is gondolnak arra, hogy milyen veszedelmek fenyegetik őket a humanizmus folytán, a melyet már majdnem az oktalanságig túlhajtanak. A népek és nemzetek a helyett hogy védelmeznék magukat egy siralmas jövő ellenében, ügyet sem vetnek azokra a jelenségekre és tényekre, a melyeket mindenki lát ugyan, de a melyeknek a következő nemzedékekre való káros hatását senkise akarja mérlegelni.

Röviden egybefoglalva a baj ez: az állapot, hogy haszna legyen belőle, igyekszik minél kitűnőbb fajtakban tenyészteni az ember, azonban nem cselekszi ugyanezt önmagával.

Bárki, ha még úgy meg van is verve testi, lelki nyavalyákkal, annyit utódot hagyhat hátra, a mennyi neki tetszik: semmiféle hatalom őt ebben nem korlátozza. A vérbajosok, tüdőbajosok, a mindenfajta nyomorékok ép oly szabadon házasodhatnak, avagy élhetnek vadházasságban, mint a lelkileg terheltek, nemkülönben a professzionális családok, tolvajok, apacsok és egyéb modern haramiák, a kiktől hemzseg az európai és amerikai társadalom. És mert évtizedek óta nem törődik ezekkel az alakokkal más, mint az okatlan humanizmus, hát már szerencsésen benne vagyunk a korszakban, a melyben nem frázis, de szomorú valóság, hogy száz- és százezer született beteggel és született gonosztevével van dolgunk. Nem győzünk kórházakat és fogházakat építeni számukra. De ezekben csak vendégek gyanánt tartózkodnak a hibás emberek, mert életük nagy részét mégis csak szabadon töltik, akadály nélkül élvezve a szerelem gyönyörét, a melynek beteg gyümölcsei aztán újra a kórházak és fogházak lakóit és a társadalom csapásait szaporítják. Mivel pedig tapasztalati tény, hogy mindenki, a ki szervi betegsége miatt rövid életre van kárhoztatható, vagy hosszabb időt rabságban töltött, annál fokozottabb mértékben vágyik a szerelemre, ebből körülbelül elképzelhetjük, hogy hogyan fog festeni a jövő nemzedékek képe, ha már a jelenlegi nemzedék így fest.

A közmondások, hogy „az alma nem messze esik a fájától” és hogy „bothól beretva nem lesz”, az igazságot fejezik ki és a közfelfogásnak mély bölcsességéről tesznek tanúságot. A

született gonosztevéből soha az életben nem lesz becsületes ember, még akkor sem, ha elöregszik: a bűn iránti hajlama mindig megmarad. A modern kriminalisták is nagyon jól tudják ezt, mégis úgy beszélnek és úgy cselekszenek, mintha nem tudnák. Közreműködésükkel egész tudomány keletkezett arról, hogy igenis, nem csak a véletlenül bűnbe esett embert lehet a börtönben megjavítani, hanem mindenkit és pedig részint kenetes beszédekkel, részint a munkára kényszerítéssel. Pedig a rendőrségnek bizonyíthatják, hogy a ki egyszer a tolvaj, csaló, betörő, hamiskártyás és egyéb ilyen „pályákra” adta magát, az semmi fizetésért nem fog dolgozni többé.

Am ha számot vetünk a megélhetés ezer gondjával és nehézségeivel, talán nem is fogunk csudálkozni mindezen. Ugyan minek menjen a börtönből kikerült tolvaj, a ki rendesen mint apacs kezdte és mindig irtózott minden rendszeres munkától, ellenben a csavargást és henyélést szerette? Az ilyen emberek felfogásában semmi sem természetesebb, mint az, hogy a lopás, betörés, a szélhámososság ép úgy életpálya, vagy mondjuk iparág, mint a többi és hogy az ő iparuk ép úgy a szükség, t. i. az ő szükségük teremtetta meg, mint a többi. Az állam semminemű preventív intézkedést nem tesz, hogy ezeknek a törvénybe ütköző iparágaknak „fejlődését” megátalolja. Miért? Azért, mert a gazembereket szokás úgy tekinteni, mint a kik a becsületesség útjáról letévedtek, holott az igazság az, hogy a gazember soha nem is akart járni ezen az úton.

A régi időkben, helyes érzéssel, egy bűnösnek sem kegyelmeztek, a kiról nyilvánvaló volt, hogy vétékének veleszületett gonoszság a rugója. Első esetben testi fenyítéssel sújtották, ha ez nem használt, a bakó levágta a fülét, orrát, kezét, vagy a fejét is a visszacső bűnösöknek. A régi igazságszolgáltatás nem hitt a javulásban: mindjárt a legelső alkalommal megbélyegezte a gazembert s az illetőt, ha nem okult ebből, könyörtelenül hipusztította az élők sorából. Vagyis őseink nem reflektáltak a hitványoknak sem jövőjére, sem maradékaira. Ma a humanizmusból, a mely vezérlő elv, önként következik, hogy az emberi jogokat még az emberi vadállatoktól sem szabad elvenni. A testileg, szellemileg és jellemileg

terheltek szintén vigan hagyják hátra utódaikat.

A humanus társadalom aztán tehetetlenül áll az eredménytelen szemben. A jogászok a megrögzött bűnösöket, az orvosok a terhelteket „vissza akarják adni a társadalomnak” és eszükbe se jut, hogy ezzel a farsadalmunkkal a jövő társadalomnak okoznak beláthatatlan bajokat.

A humanizmust ma helytelenül értelmezik. Egész társadalmi berendezésünknek iránya olyan, hogy az egészséges, becsületes szegény nyel senkise törődik: ennek élete tengődés, nyomor. Mihelyt azonban a szegénységhez testi, vagy lelki nyavalya is járul, illetve mikor ez a nyavalya már szemmel láthatólag mutatkozik, akkor a humanizmus azonnal közbelép és igyekszik az emberiségre nézve értéket, sőt káros életet nemcsak megújítani, de még alkalmat is adni neki arra, hogy magát tovább plántálja, mielőtt meghal. Így lesz lassankint inficizálva egész országok népessége a humanizmus jóvoltából.

Az egészséges, munkabíró, munkaszerető embereket olyan gonddal kellene tenyészteni az államnak, mint a milyen gonddal tenyészti a házi állatokat. A testi, szellemi és jellemi nyomorékok szaporodásának pedig ideje volna gátat vetni. Olyan probléma ez, a melynek megoldására minden állam pályadíjat tűzhetne ki, akár egy millió dollárt. A kinek eszméje beválik, az száz milliót is megérdemel.

*

Ime, ez a tartalma egy cikknek, a mely nemrég jelent meg a Newyork Heraldban, Thompson Tom, egy bosztoni orvos tollából, s a mely egész Amerikában szenzációt, sok ellentmondást, de sok helyeslést is keltett. Lám, az ifjú Amerika gondol a maga jövőjére és megtámadja a humanizmus túlhatását. A vén Európában csak azon vannak, hogy a lakosság szaporodjék, de hogy milyen a szaporodás, ezzel senkise törődik. Azaz eddig nem törődtek. Most azonban a múlt héten lefolyt londoni orvos-kongresszuson elővették a kérdést és igazat adva az amerikai orvosnak, alaposan letárgyalták. Hogy mi lesz az eredmény, ez most már csak a kormányoktól függ.

Seres Imre.

Gróf Hohenplanné (Márkus Emilia) Kleopatra jelmezében az I. felvonásban.

Korompai Gábor (Somlai Artur) a III. felvonásban.

A „MEDUZA”, IFJ. WLASSICS GYULA DRÁMÁJA A NEMZETI SZÍNHÁZBAN. — Jelly Gyula félvétele.

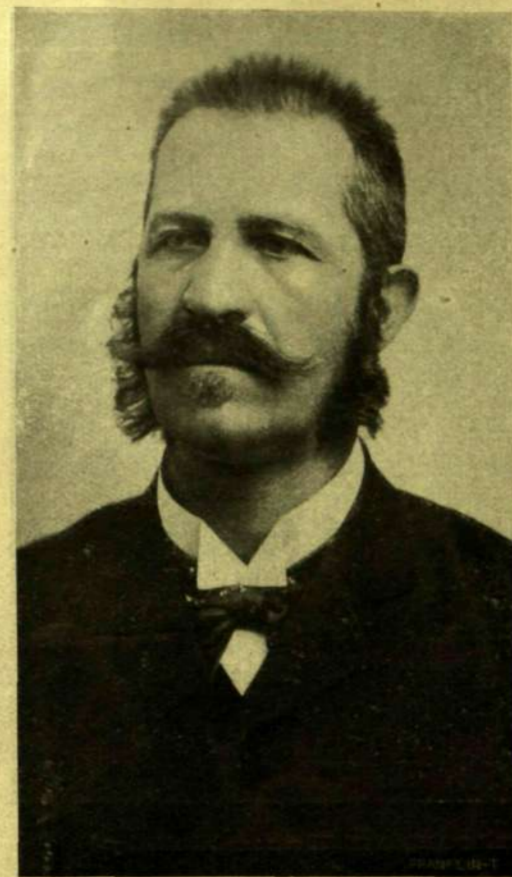
ÁBRÁNYI KORNÉL.

1849—1913.

Örökkön nyughatlan szellem szállott örök nyugovóra Ábrányi Kornél halálával. Elpihent, a kinek lelke nem ismert a pihenést, a lélek, mely folyton vibrált, folyton új és új benyomásokat fogadott be és új elhatározásokra szánta el magát, de a melyre még sem hatottak a külső látszatok és semmiségek és nem volt kapkodó.

Alapjában mélyen járó szellem volt az övé. Kierezte a dolgokban és eseményekben a lényegest, egész erővel ragadta meg épen ezt, — de mindig csak rövid ideig. Szomjas volt ez a szellem örökösén; nemes névvel kis kortyokban lehetett a szomját eloltni, de mindig csak pillanatokra. S e tekintetben egyforma volt benne az író, a politikus, a szelletes causeur. Csapongó szelleme új világlátásban tudta látni és láttatni a legbanálisabb kérdéseket, fényt, izzó tudott adni az elcsépeelt dolgoknak s a mit megfogott, soha se tűnt fel unalmasnak. Beszélgetés közben sem vált azzá soha; sőt ebben volt a legnagyobb. Egész társaságokat tudott szóval tartani; bugyborékolta az ötletei; minden mondásának volt színe.

Sziporkázó szellem volt és ötletes. Logikája ép ezért nem mély és nem is következetes. A legellentétebb tüneteket is össze szedi, hogy megállapításokat szűrjön le. Ezek a megállapítások sokszor merészek — mint ő maga. A paradoxonoktól sem riadt vissza. Hamar megért mindent — gyakran félreért. Könnyen indul minden után, a mit igazságnak ismer fel — néha az után is, a mit félreismer. Min-

ÁBRÁNYI KORNÉL.

den kalandos terv megragadja nem csak a fantáziáját, hanem a tettehatározó készségét is.

A SZERELEM AZ ÉN BŰNÖM.

Francia regény. (Folytatás.)

— Pompás gondolat — én meg lovagló ruhát ajánlok fel kis Christianémnek. Ez csak csekélyke hála jószágáért kedves gyermekem.

— Oh — asszonyom!

— Nem — ne köszönje meg, tudom, mit akar mondani, kis alamuszi!

Tovább megy, Surrey herceg karján. Lord Stanley pedig magyarázza:

— Parforce vadászatunk nem oly fényes mint a franciaországi, a miénk ép olyan sport mint a többi, de mire gondol most Nérans kisasszony?

Mire gondoltam? Magam előtt láttam a né-ransai erdőt, hallottam atyám hangját, a mint kedvelt kutyáit hívogatta. Magával hitt az istállóba, a kopókhoz s én mily büszke voltam, hogy elkísérhettem körútján. Atyám öntudatlanul behúnyta szemét, hogy meg ne lássa a lábainkál tátongó örvényt és nem volt más vágya, minthogy velem és anyámmal is megszerettesse romlásunk okát: versenylóvait, vadászistállóit, kopófalkáját. Vissza tudok még emlékezni arra, hogy mily hallgatagon ült anyám, míg atyám e dolgokkal mulattatott minket. Ez a hallgatóság volt szegénynek egyetlen tiltakozása. Minden szó tüzes vasként égethette lelkét, de atyám annyira megrészegetett tőlük, hogy nem vette észre anyám bánatát.

Mit tehettem egyebet? Bevallottam lord Stanleynek, hogy atyjának gyengéd meghívása mily szomorú visszaemlékezéseket keltett fel álmodból.

November 18.

Néha úgy tetszik nekem, mintha két lélek lakoznék bennem. Teljesen tisztán látom lord Edward Stanley erkölcsi értékét, mely örömet okoz nekem és menedéket nyújt lelkemnek, de viszont lord Closeburn nyeglesége sem hágy érzéketlenül, még ha el is itélem magamban. Kellő értékűre tudom leszállítani tetteit és mégis érdeklődöm irántuk. Ez a küzdelem félelmet okoz nekem, de mégis vonz. Sokszor meghökkenek magamban, ha bűnös és gonosz hajlamaira ép oly kíváncsi vagyok, mint Edward jószágára és becsületességére.

November 19.

Lunch előtt Winnievel átmentünk a szomszédos földbirtokosokhoz, Word gróféhoz, hogy

végignézük férfitársaságunk polo küzdelmét. Két órányira kellett kocsiunk Addingtonból. Ismét megismertem egy angol játékot, mely ennek a fajnak testi erejét fejleszti.

Szép küzdelmet láttam, melyet az enyhe novemberi nap is elősegített. Előkelő és mozgalmas lovasjáték ez, melyben a tisztavérű irlandi ponnik vad kedvelé ágaskodva és nekibokrosodva tolonganak. Festői zürzavarban keresztelik és előzik meg egymást, fűrgén rohannak a fagolyó elé, mely a golfverők csattanó ütéseire süvitve repül az ügyes játékosok előtt, kik biztosan simulnak a nyeregbe. A lovacskák is lesik a labdát és izgatottak lesznek láttára, sőt azzal sem törődnek, ha a sebes labda karcsú lábaitkal találja.

A játék befejeztével Winnie és én lord Stanley kocsiján indultunk haza. Mily kellemes volt beszívni az erdő levegőjét, s aztán a nap sugaraiban fűrdni, ennek a két jó lénynek, Eddienek és Winnienek társaságában. Oh mily boldogság volna, ha újra gazdag és szabad lehetnék!

RICKL GYULA, AZ ÚJ IGASZÁGÜGYI ÁLLAMTITKÁR.

Mert hát a kaland érdekl mindenképen, mint költőt, mint politikust — akár csak egy középkorbeli lovagot. Ebből a lovagból sok jutott neki. Talán sok ösöket számláló családjának atavizmusa ez. Mindenekfölött harcos lélek, mint azok a lovagok. Szeretni tud, de nem nagyon, a kit vezérül fogad, az után hűségrel indul, — de egész erejével tudja gyűlölni ellenségeit. Viharzó kedvvel keresi a küzdelmeket, a szócsatákat és a kemény össze-csapásokat. Van benne valami kevés — talán — a kondottierből is, a ki kockáztat mindent, de az anyagi elismerést is megköveteli. Ellen-ség előtt meg nem alázódik soha, — az imá-dott tárgy előtt porba omol.

Legnagyobb gyűlölettel Tisza Kálmánt vette körül, annak pártját, egész rendszerét, minden alkotását. Politikai mestere Lónyay Menyhért oltotta bele ezt a gyűlöletet; de ő sokkal tovább ment, mint a mestere. Politikai nézetei módosultak, változtak is, a régi szabadelvű párt iránti engesztelhetetlensége állandó maradt.

Mint ember semmiben sem volt sablon-szerű. Eredeti volt, egész ember volt. Ezért szerették, a kik közelebb állottak hozzá, s ellenségei sem gyűlölték annyira, mint ő azokat.

Mint író oly virtuozitással kezelte a tollat, mint a bűvész a golyókat, melyeket feldobál és elkapkod. Ereje, hogy a politikus nem befolyásolta benne a belletristát. S éppenséggel nem hiba, hogy a politikust támogatja a szépirodalom. Egész kis könyvtárt irt össze szépirodalmi művekből; politikai cikkeinek száma sok ezer. S helyet biztosított magának irodalmunk történetében, mint belletrista és mint publicista egyaránt.

Este, dinner után lord Stanley mellém telepedett:

— Christiane kisasszony, nemsokára elutazom. Távozásom előtt engedje meg, hogy megkérdezzem, akar-e jó barátom lenni?

— Ön valóban jó hozzám, köszönöm, hogy felajánlotta barátságát. Nagy örömtől okoz, hogy megbecsül, igazán nagy örömtől!

— Sir?

— Dehogy! Csak egy könyv volt, mely szívemből fakadt, de nem tudom, hogy elfogadhatom-e barátságát? Mindketten sokkal komolyabbak vagyunk semminthogy ez az érzelme mélylyé ne fejlődjék. Ezért veszélyes volna nekem ilyes-mire gondolnom.

— Veszélyes? Miért és mennyiben?

— Veszélyes, mert nekem nincsen senkim, ki támaszom volna és ön a legkönnyebben megtámadható oldalról kísért meg, ha védelmébe akar venni úgy, hogy nem kell teljesen elhagyottnak éreznem magam — ha az ön biztosságot nyújtó vonzalma beburkol, mert úgy-e, ezt akarja ön elérni lord Stanley?

— Ezt! Ezt ígértem önnek. Csak azért nem fogadtam meg eddig, mert ünnepelesebbé akartam ezt tenni. Mióta megjöttem, sokszor a számon lebegett. Ma reggel is az orchideaházban, midőn esőndőjében oly jól éreztük magunkat, és ön érdeklődve hallgatta szavaimat. Azt hittem, hogy szemem belát a lelke mélyére. Nincs közöttünk semminemű gát, és azt hiszem nem vagyok okatlan, vagy tiszteletlen, ha arra kérem, hogy minket baráti kötélek fűzzön össze.

Beleegyezésem jeléül csak bólintottam egyet, mert lord Closeburn közlekedett. Lord Stanley hozzacsatlakozva távozott.

Magamra maradv, fejemet töröm, hogy mi-féle érzés nyugtalanít? Aggaszt az a láthatatlan fonál, mely közöttünk mindinkább erőssé szövéődik. Egy szót sem mert még kiejteni, nem kockáztatott még meg egy bizalmaskodást, egy kézszerítést sem, de magam előtt látom mély-színű kék szemét, mely mindig, mindig rám szegeződik. Aztán meg, hányszor szakítja felje szavát, a mi sokkal könnyebben zavarba ejt, mint merész cizelozgatások. Istenem! mire nem csábít még el az az álom, hogy ezentúl nem leszek a senki fia? Nem tulajdonítok-e túlzott jelentőséget Edward jóindulatának? Mért jön a neve csak így egyszerűen tollam alá s mért nem nevezem ünnepelesen lordnak? Mi bajt oly lázasan ennek a vonzalomnak karjába, hogy

ÚJ IRÓGÉP, MELY MAGÁTÓL IRJA LE A BELEDKITÁLT BESZÉDET. (Flowers amerikai találmánya.)

többet vélek benne felfedezni, mint a mennyit magában rejt? Nem tudom eltagadni, hogy mily boldog voltam, midőn az elmúlt napokban lord Stanley velem foglalkozott — velem foglalkozott, e szavak nem túloznak-e?

Jézus, ki meggyógyítottad a holdkórost, gyógyíts meg engem! Bűnös vagyok-e? Nem! Nem kell pirulnom még magam előtt, ha egy rokonszenvező lélek vonzalma képzeletemet foglalkoztatja. Vajjon nem találkoztam-e már egy gazdag kísértővel is, a ki ép oly előkelő származású, mint lord Stanley? Vajjon építettem-e ezért már légvárakat? Nem! Nem! Csak valami visszatetsző kíváncsiság támadt bennem, mely távol volt attól, hogy őszinte vágygá váljék. A luxusnak semminemű csábítása nem kecsegtető nekem, ha Closeburntól eredne, pedig egyaránt ismerem a szegénységet és a gazdagság nyugtató örömeit. De a másikat képét a ki félig-meddig szegény, és vonzalmában megbecsül, nem tilos dolog vizsgálatomra szívembe zárom.

November 20.

Ma este megmagyarázhatatlan idegenkedést éreztem, hogy elolvassam, tegnapi feljegyzéseimet. Okosabb volna mindent elfelejtenem. Mindennek ellenére megfogom őrizni józan-ságomat és biztos magaviseletemet. Sem beszédek, sem viselkedésem ne árulja el lord Stanleynek az érdeklődést, melyet bennem keltett, ne tudja meg, hogy mily drágának tartom barátságát!

November 21.

A mozgalmas sportélet folytatódik Addingtonban, sokat lovagolunk, hogy sokáig a szabadban maradvá, kiélvezzük az utolsó szép napokat.

Tegnap Winnievel eltévedtünk a mezőkön. Ez csak kellemes lett volna, míg William Closeburn ránk nem talál és kalauzul nem szegődik hozzánk. Epsom felé kóboroltunk el, midőn ránk bukkant. Winifred, a ki nagyon megörült a találkozásnak, elragadó volt. Míg elhallgattam Closeburnt, hogy mily fényesen mulattatja a kicsikét, eszembe jutott, hogy nem szeretheti igazán Winifredet, mert az őszinte szerelmes nem tud így szellemeskedni. Észrevettem, hogy tulajdonképpen miattam erőlködik, ezért egyáltalán nem figyeltem oda, hogy elmenjen kedve a szellemességektől.

Winnie szegényke szereti. Aggódok is, hogy ennek a gavallérnak, a ki ép oly gazdag mint ő, ép oly előkelő, sőt még szép is akár egy görög isten, eszébe jut egy napon, hogy valaki mást válasszon magának a sok kínálkozó gyönyörű leány közül.

A mennyire tölem telhetett, segitettem Winnie, hogy kimutassa esztét és jószágos kis szívét. De vajjon Closeburn észrevette-e előnyeit? Valami nyersség lakozik benne, mely néha nyugtalanítón kitor. A nőkkel szemben

különös szemtelen udvariassággal viselkedik, mintha bocsánatot akarna kérni tőlük gondolatlanul elkövetett gonoszságaiért.

November 22.

Nemrégiben egyik szomszédunk szállott hozzánk, egy eredeti, vén aglegény. Midőn lady Surrey meglátta, hogy ennek hintója kanyarodik a kastély elé, oly rémült arcot vágott, hogy a jövevény rögtön érdekeln kezdett. Winnie megmagyarázta, hogy atyjának ellenfele a közéletben. Ótödik fiaként lord Broughtonnak szegény földönfutóvá volt kijelölve; ám bátyjainak egymást követő halála őt tette a czim és a mérhetetlen családi vagyon örökösévé.

Vacsora idején jelent meg a szalonban szűk frakkba bújtan, melyet gömbölyded idomai majdnem szétrepesztettek. Modora olyan, mint egy felvilágosodott kisbirtokosé. Az összes hölgyeknek kezét csókol.

— Nos, lord Broughton, még mindig nem házasodik?

— Nem, lady Richmond. Mindig csak évődik ezzel a feltevessel, ugyan kit is szánt hát nekem feleségül? Elmúltam már ötven éves is, kedves barátom, ez a szám pedig rossz hozomány. Fialat lányoknak én nem kellek, a vének pedig nekem nem keltenek. Ha vénlányt látok valahol, mindig azok a piszkék jutnak eszembe, melyeket gyermekkoromban savanyuan ropogtattam, és a fogam belevásik.

Vacsorára hittak. A második fogásnál lord Broughton menyidörögve fejti ki politikai meggyőződését:

— Kedves Surrey, sajnálom, de a legközelebbi választásnál az alsóházba megyek. Lemondok jogomról, a lordok háza csak meglez nélkülüm. Mostanában készítem elő népszerűségemet. Már eddig is több whiskyt, pálinkát, sherryt, portert itattam meg, mint a mennyi Addingtonban tíz év alatt elfogy. Csak egy kis boltosság volt valamikor az isten háta mögött John és fiánál, kik sajtkereskedők voltak a Cityben, nem messzire a vidám régi fogháztól. Egy szép reggelen olvastam a Timesben: Lord Bertie Broughton Crimsworth Parkban elhunyt. Gondoltam: csak az egyik! És tovább árultam a hollandi sajtót. Ah! ah! egy-másután tünnek el, úgy hogy egy napon én, a felesleges gentleman, azt mondhatta önmagának a negyedik hirt olvasván a derék Timesben: Ime most én vagyok Broughton lord Crimsworth Parkban. Ekkor nem is Hollandiában voltam, hanem teával kereskedni Indiában jártam.

Megmagyarázza ez, hogy mért akarok az alsó és nem a felső házában élni. Jó, jó, arisztokrata barátom, Surrey, hiába néz patricius gögijében hideg gúnyval én réam. Ön a legöregebb fiúgyermek volt, örököse a czimnek, a tagságnak a lordok házában, egy kastélynak,

egy uradalomnak, mindannak az ingó és ingatlan gazdagságnak, melyet ősei szereztek. Megvédte jogait, társadalmi osztályának privilegiumait fenn tudta tartani, bérlőit rászoktatta, hogy tiszteletben tartás főúri mivoltát. Ön ellenszegül a haladásnak, a népjogokért vívott küzdelemnek, az előretörésvének. Védelmézi a nemesi osztály korbájt, omlatag alapjait és ezért térdig tudna gázolni a polgárság véreben.

— Bocsásson meg — Broughton — kísérelte meg lord Surrey félenken az ellenvetést.

— Jó! jó! Ismerem önt. A haza szent nevére akar hivatkozni. Bolondulásig szeretik ezt a piszkos országot, Angliát. Tudja-e, hogy mit védelmez? Egy országot, mely korrumpált, megmételvezett, hol minden csak egoizmus, képmutatás, fenhéjázás, góg, nyomorúság. Egy nemzetet, melyet tönkretjuttatott az arisztokrácia és a monarchia, melyet aláástak a katonák, mely gyökeréig megrohadt. Egy társadalmat, mely megtűri még a torturát is a fegyverek súlyosított munkájának formájában. Menjen Birminghambe, menjen Manchesterbe, aztán beszélhetünk egymással a szegény népről való gondoskodásról. Úgy! úgy! Guildford marquis azt mormogja, hogy mégis csak nagy nemzet vagyunk? Igaza is van marquis, mert pénzünk az van a kolóniáktól. Szegény jó gyarmatok! Örökkön ontják nekünk azt az aranyat, melylyel megvásároljuk Franciaország rokonszenvét és a németek jóindulatát. Oh! gazdagok vagyunk, hiszen Irország is a miénk!

Hallgatás volt a válasz szavaira. Bármily sok túlzás volt is e nagy úr szavaiban, mindnyájuk lelkiismeretének fájt pontjára találhatott, úgy, hogy nem szállottak sikra ellene. Én épen mellette ültem. Nem tudtam ellentállani a csábításnak, hogy meg ne jegyezzem:

— Minden nemzetnek vannak fogyatkozásai, de vannak erőnei is, melyek dicsőségére válnak.

Meghökkenve nézett rám, mintha azt gondolná magában:

— Hitvány idegen, hogy mersz ellentmondani nekem?

Másik szomszédjához miss Emilyhez fordult, hogy megkérdezze tőle, ki vagyok?

— Néran kisasszony, Winifred francia társalkodónője.

— Ah, matasson be neki miss O'Reilly! Mit után bemutatta?

— Ön nem érzi szerencsétlennek itt magát kisasszony?

— Nem, uram!

— Mégis, azt hiszem, hogy szomorú helyzete lehet, de ha belenyugodott, ne feszegessük. Nem, kisasszony, Angliának nincsen sok előnye, de Franciaországnak és Németországnak sincsen. A nemzetek olyanok mint a tavak, felszínükön a csillógó vizet, a hullámokat jól esik látni, de csak kavarja fel a medrüket, meglátja, hogy mily sáros iszapból állanak. Sohasem jutott eszébe? Erőszakosan korlátozt műveltsége és alárendelt helyzete meggátolják, hogy méltányolni tudja az ipar vívmányait, a tudomány felfedezéseit. A mi pedig a történelmi vagy irodalmi emlékeket illeti, régi és újabbkori művészetünket, nem akarom önt sérteni, feltételezván önről azt, hogy az imént ily haszontalanságokra célezott.

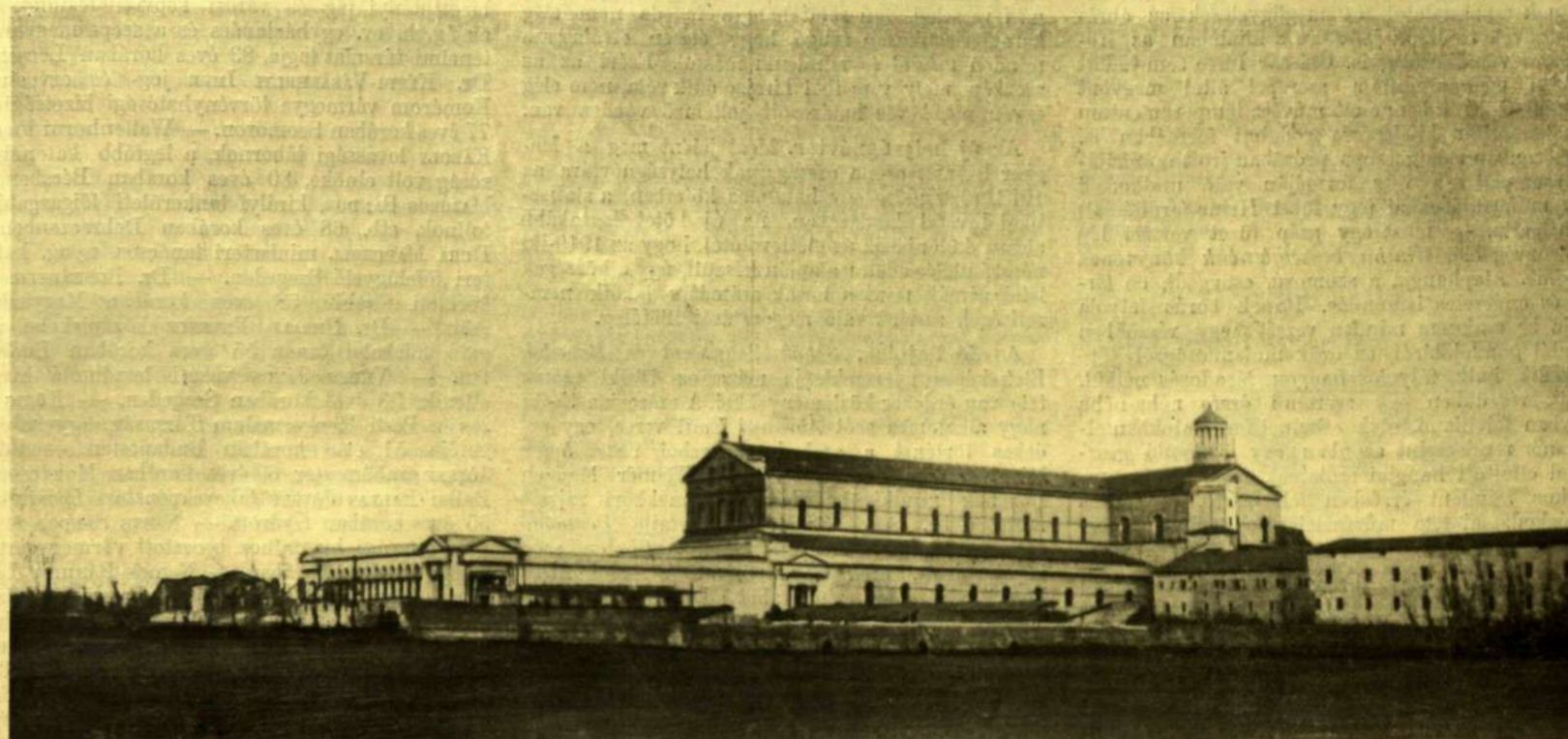
Hangosan beszél. Erre a kitérésre mindnyájan nevetni kezdünk úgy, hogy a fejtegetései első felével kellett idegenkedést elfeledtek.

Nem kímélték a pezsgőt. Haragos ellenfelem kedveskedővé szelidült és felkért, hogy párja legyen a holnaputáni falkavadászaton, sőt oly udvariassá vált, hogy végül csak csellel tudtam lerázni.

November 24.

Tegnap este Wordéknál nagy estély volt, melyet bál követett. Kastélyunk minden vendége hivatalos volt hozzájuk.

Egyedül maradtam lady Richmondal, ki sohasem vesz részt az ilyen mulatságokon. Dinner után az ő lakosztályába mentünk fel s miután elhelyezkedtünk a sarokban, szalonja kandallója mellett felolvasni kezdtem. Lassacskán álomba szenderült a lady. Elhallgattam és némán gyönyörködtem az erős holdfényben, mely a lámpától és a kandallótűztől megvilágított szobába is be tudott hatolni. Mélységes, szinte természetfeletti, csend lett urrá a kastélyon és én valami borongós hangulatba merültem, mely tele volt titkos sejtelmekkel, határ-

AZ 1823-BAN LEÉGÉTT SZENT PÁL BAZILIKA ÉS MOST FÖLÉPÍTETT ÚJ OSZLOPCSARNOKA RÓMÁBAN.

talán szomorúsággal. Különösen, mert eszembe jutott egy szóváltás, melyet csak fél füllel hallottam meg. Midőn induláskor Winnie-nek segitettem atyja mellé a hintóba beszállni lord Stanley megkérdezte a nyújt:

— Anyám, Christiane kisasszonyt nem hívták meg Wordék?

— Mily különös kérdés ez Eddie? Mindenki társalkodónőjét csak nem hívhatják meg!

Istenem! ez nem valami nagy dolog, de mégis csak elszorult belé a szívem. E felett a kis téma felett bölesektem, öreg barátom álmatlórízve és a tűzbe bámultam a sziszegő lángcsákra, midőn a szoba ajtaja egyszerre kitarult.

— Pszt, lord Stanley, lady Richmond alszik!

— Drága, jó nagyanyám!

Halkan bejött, és csendesen a kandallónak támaszkodik, majd lábait melegíté egymás után a kisugárzó tűz melegén.

Arczán, melyet csak félig-meddig világítanak meg a fényugarak, mosoly ülkröződik. Rám néz és halkan megjegyzi:

— Nem lepődött meg, hogy ily hamar hazajöttem?

— Nem — talán nem jól mulatott Wordéknál?

— Eltalálta. Mihelyt a hölgyek a szalonba vonultak, kimentem az ebédlőből és befogattam a homokfutóba, melyen bátyám meg én hajtattunk odafelé.

— Hát ő hogy jön majd haza?

— Valamelyik kocsin csak elfér, hiszen hazafelé nem kell úgy óvni a hölgyek ruháit, midőn megtették már kötelességüket.

Felálltam az alacsony székről, melyen lady Richmond lábánál ültem, összeraktam az asztalon a könyveket, újságokat és csöngettem.

— Csönget?

— Igen, mert már éjfélre járt az idő. Nagyanyja felébred majd, ha a teát behozzák, aztán bejött Twain asszony és ágyba segíti lady Richmondot.

— Minden este így történik?

— Majdnem minden este.

— Ez az ön élete?

— És ez is lesz még sokáig, ha Istennek is úgy tetszik és ha szerencsétlenségemre család-ginté természetfeletti, csend lett urrá a kastélyon és én valami borongós hangulatba merültem, mely tele volt titkos sejtelmekkel, határ-

— Más reménye nincs?

(Folytatása következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A *Budapesti Szemle* most megjelent márciusi füzeté első helyen közli *Bayer József*nek a *Szózat* megzenésítéséről szóló cikkét, a mely teljes világosságot derít erre a kérdésre. *Cholnoky Jenő* értekezése *Északamerikai régi sivataglakók*nak szerepéről szól «az ósmecikói műveltség tekintetében». *Móricz Károly* a parlamenti reformról értekezik. *Husztai József Liderot és Terentius* című tanulmánya, *Szegely Rezső* értekezése a *Béla király és Bonki leánya* című XVI. századbeli magyar széphistória forrásáról, irodalmi tárgyról szól, *Maupassant* egy elbeszélése és gróf *Zichy Géza* költeménye a füzet irodalmi tartalmát adják. *Horváth János Petőfi fogadalmása az irodalomban* cím alatt ad érdekes tanulmányt. A *Szemle* rovat a Nobel díj idei nyerteséről ad rövid méltatásokat, az *Ertesítő* rovat pedig új könyveket ismert. A *Budapesti Szemle* *Berzeviczy Albert* és *Beöthy Zolt* közreműködésével *Voinovich Géza* szerkeszti s a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára félre 12 korona.

Mintha beszélgetnék. *Császár Imre*, a Nemzeti Színház kitűnő művésze jóformán egész pályáján állandóan kedvvel és szeretettel üzte az irodalmat is. Időközönként gyakran olvashattuk a lapokban esztetikai, különösen pedig a színeszet és a dráma esztetikájával kapcsolatos cikkeket, szépirodalmi dolgozatait s több könyve is jelent meg, melyeket kedvezően fogadott sajtó és közönség egyaránt. Színeszt nem esoda, ha érdekel és izgat az irodalom, hiszen művészetének a substrátuma mindig irodalmi; ha komolyan veszi a mesterségét, nem tud megenni az irodalom alapkérdéseinek tanulmányozása nélkül s ha igazán mestere művészetének, a színészi ábrázolás közben

November 25.

Lady Guildford bizonyára jellemző és féltelmes típusa az angol nőnek. Ma a reggelizés fehér vászon ruhában jött le, melyben oly szétnesnek és tiszteletet parancsolónak látszott, hogy mellette valóságos kicsiségnek tűnhettem fel.

(Folytatása következik.)

természetszerűleg ötlenek fel benne reflexiók, összegyűlnek tapasztalatok és megfigyelések az ábrázolt művek irodalmi jellegére s általában az irodalomra vonatkozólag is. Császár Imre sem tudott teljesen megmaradni a szerepei által megvont korlátok közt, a benne élő művész-temperamentum útát keresett a kifejezésre irodalmi formában is. Míg azonban eddig csupa prózában írott munkájával szerepelt s a vers formáján való uralkodást csak műfordításokkal (egy füzet Heine-fordítás) próbálgatta, — most egy szép füzet verssel lép a közönség elé. *Mintha beszélgetnék* könyvének a címe. Alaphangja a szomorú, csüggedt, de férfias és önértékes lemondás. Ennek borús fátyola vonja be csaknem minden versét: egy részükben a halál gondolatáról, az örök mulandóságról töprenkedik, halk, fátyolos hangon, lázadás nélkül, másik részükben egy szerelmi érzés néha-néha vágyban felvillanó, olykor heinei fordulatokban elpattanó, rendszerint azonban egy lemondó gesztussal elfojtott hangja szólal meg. Egy szimpátiuk, mindent érzésben felolvastató, de férfias tartózkodással tele művészlélek nyilvánul e versekben.

Prédikáció. Elek Alfréd versei, melyek közül néhányat lapunkból is ismer az olvasó, most bokréta köve jelentek meg egy kis füzetben. Rokonszenves kis füzet; nem revelál nagyszerű, ellenállhatatlan erejű egyéniséget, de van benne sok olyan tulajdonság, a miért érdemes figyelmesen hallgatni ennek a fiatal költőnek a szavaira. Elmélkedő lélek, nagyon hamar reflexióvá válik benne az érzés, a szemléleti benyomás, de érzelmek lélek is, melyben mindig valami érzelmi alapszine van a gondolatnak. Láthatólag arra törekedik, hogy szigorú, zárt formába foglalja mondani valóját, a vers folyamán mind jobban összesűrítve s a végén éles pontba csattanva ki. Ez az utóbbi nem mindig sikerül neki, a pointe néha feszítő erő nélkül pattan el. Alapjában melancholikus természet, a kit sért és elszomorít a világ mai rendje, a sivár anyagi küzködés, a melyből a szépség birodalmába keres menekülést s egy jobb cselebe vágyik, a melynek szeme szebb dolgok felé van irányítva, mint a mi korunk Mammona. Van érzéke az élettelen tárgyak hangulata iránt, általában a dolgok belső, rejtett muzsikája iránt, ha nem tudja is mindig teljesen, erősen kihozni. Passzív természet, mint maga mondja: hangszor, a melyen az élet vak szeszélye játszik, nincs meg benne a lázadás, a küzdés erőlye. Általában kissé puha lélek, könnyen benyomódnak rajta minden-

féle hatások, az élet benyomásai ép úgy, mint más versekben, az élet saját hangja is, de nem elég karakterisztikusan zengő, hogy élesen elválassza minden mástól és mindenki mástól. Ezért az az arckép, mely verseiből kirajzolódik róla, nem elég egyénített, kevés határozott, jellemző vonása van.

Az új helységnevtér. Most jelent meg a Magyar Szent Korona országainak helységnevtára az 1913. esztendőre egy hatalmas kötetben, a statisztikai hivatal kiadásában. Az új kötet leginkább abban különbözik az előtevelőtől, hogy az 1910-iki népszámlálás adatai alapján készült, úgy a községek lélekszámát, mint a házak számát s lakóik nemzetiségek szerint való megosztását illetően.

A „Jó Pajtás”. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja március 16-iki száma tele van érdekes közleményekkel. A március 15-iki nagy alkalomra szól *Ábrányi* Emil verse, egy érdekes történet a szabadságharczából, *Steinhof* Károly cikke Petőfiről. *Bányai* Elemér Madách Imrénél rendkívül érdekes gyermekkori rajzait mutatja be. *Sebők* Zsigmond folytatja *Dömötör Dömötör* legújabb kalandjait, *Keményfi* Jenő szép képet rajzolt, *Elek* nagypapó mesét mond, *Altai* Margit vidám kis szindarabot ad, *Zsiga* bácsi mulatságos mókát. *Rákosi* Viktor regénye, a rejtvények, szerkesztői úzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A *Jó Pajtás*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utca 4.)

Uj könyvek.
Mintha beszélgetnék. Versek, írta Császár Imre. Budapest, Benkő Gyula könyvkereskedése; ára 2 korona.
Prédikáció. Elek Alfréd új versei. Budapest, Benkő Gyula kiadása; ára 2 korona.
A Magyar Szent Korona országainak helységnevtára 1913. A kereskedelmi m. kir. miniszter rendeletéből szerkesztő és kiadja a m. kir. központi statisztikai hivatal. Budapest, kapható Kilián Frigyes bizományosnál; ára 12 korona.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: **MAGYAR KÁROLY** volt 48-as honvéd, 83 éves korában Várhelyen. — **BINDER SAMU** volt 48-as tüzérhadnagy

nyug. takarékpénztári főkönyvelő, volt vármegyei bizottmányi tag és városi képviselőtestületi tag, az ág. h. ev. egyháztanács és a szepesmegyei történelmi társulat tagja, 83 éves korában Lőcsén. — **Dr. KÉZDI-VÁSÁRHELYI IMRE** jog- és orvostudor, Komárom vármegye törvényhatósági bizottsági tag, 77 éves korában Szomoron. — **Wallenhorn FISCHER KÁROLY lovassági tábornok, a legelső katonai bíróság volt előző, 80 éves korában Bécében. — **MAJOROS SÁNDOR**, királyi tankerületi főigazgatósi tollnok, stb., 68 éves korában Debreczenben. — **DUKA MARCELL** miniszteri tanácsos, nyug. kasszateri főfelügyelő Szegeden. — **Dr. ROSENBERG EDEK** kerületi főbíró, 58 éves korában Magyarán. — **Dr. HERALD FERENCZ** középiskolai igazgató, főiskolai tanár, 55 éves korában Budapestben. — **VÉDES JÁNOS** vasúti leszámoló hivatali ellenőr, 53 éves korában Szegeden. — **KÖNYG LAJOS**, a Pesti Hengermalom Társaság ügyvivő-igazgatója, 51 éves korában Budapestben. — **EGRICH JÓZSEF** szabómester, 69 éves korában Mohácscon. — **BALLAI-BALLAY JÓZSEF** takarékpénztári főtitkarszó, 55 éves korában Győrött. — **NASKÉ SÁNDOR**, a soproni főispáni hivatalhoz beosztott vármegyei tisztviselő, 52 éves korában. — **NEMES BÁNHIDY LAJOS**, nyug. államasúti ellenőr, 52 éves korában Szatymazon. — **BALOGH SÁNDOR** királyi kohó-segédmérnök, 35 éves korában Egerben. — **Szepesi SCHOLZ ALADÁR**, 33 éves korában Szénásfalun. — **TANAY BÉLA**, a nagyváradi államasúti forgalmi főnökség hivatalnokja. — **LAJNER GÉZA** főgimnáziumi rajztanár, 32 éves korában Kőszegen. — **BUZÁTH BANDIKÁ**, dr. Buzáth János főorvosi tanácsos kis fia, 9 éves korában.**

ÖZV. IMMERVOLL KÁROLYNÉ, szül. Porst Antónia, 88 éves korában. — **ÖZV. HAMRA MÁTÉKNÉ**, szül. Emmerling Emília, 87 éves korában Budapestben. — **ÖZV. THURÓCZY LAJOSNÉ** szül. Buda Mária, 54 éves korában Bártfán. — **PEJACEVICUS GABRIELLA** grófnő, gróf Pejacevicus Tivadár, volt bán édesanyja Nasiczon. — **ÖZV. CZÖBEL LIPÓTNÉ**, szül. Bagossy Ilona, 71 éves korában Szilágysomlyón. — **ÖZV. MAKÓI ÉS GELEJI MAKAY IZORNÉ**, szül. pelsőcei Szeremley Mária, 49 éves korában. — **KÖVESKUTI JENŐNÉ**, szül. Ulrich Adél, 42 éves korában Békéscsabán. — **GOSZTONYI JÓZSEFNÉ**, szül. Joos Mária, 57 éves korában Ujpesten. — **BERGER MÓRNÉ** szül. Heffner Paula törökszentmiklósi lakos, 41 éves korában Budapestben. — **SZLÁVIK ARANKA** tanítóképző-intézeti növendék, dr. Szlávik Mátyás eperjesi teológiai akadémiai felügyelő-tanár leánya, 18 éves korában Eperjesen.

EGYVELEG.

*Az alkohol és az intelligencia. Francis Galton, a hírneves Darwin rokona, a ki maga is kiváló természettudós, már egy évtized óta tanulmányozza az európai nemzeteket abból a szempontból, hogy fejlődik-e intelligenciájuk, vagy hanyatlak. Az oxfordi egyetem közölkében intézetet létesített, a mely az ő nevével viseli s a melynek célja, hogy ebben a kérdésben kutatásokat végezzen. Így Galton főleg azt tanulmányozza, hogy egy esztendő alkoholfogyásának hatása minő befolyással van az ugyanezen idő alatt született gyermekek számára és ezek intelligenciájára. Galton segítségül veszi a statisztikát is, a melyet minden civilizált államból beszerez, miután személyesen nem mehet el mindenhová. Tanulmányainak eddigi eredménye az, hogy a mérsékelt alkoholfogyasztás a generációkra nem káros, sőt növeli az intelligenciát, ellenben ott, a hol az emberek jóformán csak annak élnek, hogy igyanak, az egyén a civilizációval nem is rokonszenvez, az utána következő nemzedék pedig már terheltlen jön a világra.

Az Angol-Osztrák bank részvényeseinek 49. rendes közgyűlése 1913 április 6-án bécsiben saját helyiségeiben (L. Strauchgasse 1.) tartatik meg. — A közgyűlés napirendje: I. A főtanács évi jelentése. II. A számvizsgáló-bizottság jelentése az 1912. évi számszámadásról és e feletti határozathozatal. III. Határozathozatal az 1912. évi tiszta nyereség hovatartásáról. IV. Három főtanácsos működési ideje letele börtökzétében való megválasztása. — Az alapszabályok 30. §-a értelmében 25 részvény egy szavazatra jogosít. A szavazatra jogosított részvényesek felkértenek, hogy részvényüket a még le nem járt részvényekkel együtt f. é. március 31-ig bezárólag Bécsben az Angol-Osztrák bank számlájára, Londonban az Anglo-Austrian Banknál és Budapestben, Auszsig, Bodenbach, Brünn, Brüx, Czernowitz, Eger i. B., Falkenau, Graz, Innsbruck, Korneuburg, Linz, Lobositz, Marburg a. D., Pardubitz, Pilsen, Pirano, Prag, Prosnitz, Saaz, St. Pölten, Teplitz, Tetschen, Trautenuau, Triest, Wels és Znaimban az Angol-Osztrák bank fióktelepeinél letétbe helyezze. Az alapszabályok 27. §-a értelmében meghatalmazás csakis szavazatra jogosított részvényesre ruhatható. Bécs, 1913 március 5-én. A főtanács.

Divatudósítás. A téli divat elmult és ha az új tavaszi és nyári divat színeit és szöveit vizsgáljuk, nem nagyon sajnáljuk, mert a cserénél nem vesztünk. A hírneves selyem- és himzész-kivitelű áruház Schweizer & Co kir. udv. szállító Luzern U 23 (Svájc) tájékoztul a legdivatósabb szövés és színekre nézve a következő rövid divatudósítást közli: Utasi,

társaság- és érdeklődés leginkább a következők iránt mutatkozik: crépe de chine, eolienne, voile, foulard, messaline stb. Nevezett czég árui utánvét mellett vám- és portmentesen házhoz szállítja, vámfőkje által Buchból (az osztrák határon). Még ma kérje be újdonságainak mintáit selyemszövetekben és himzészletekben és bluzokat divatképekben.

1900 augusztus 9-én dr. Jessen Strassburgból Párisban értekezést tartott a fogak ápolásának fontosságáról. Többek között kijelentette: «Fogaknak racionális ápolása a legjobb megakadályozója a betegségeknek és igen fontos, hogy ezt alányt, amennyire lehetséges, tudomásunkra is adjuk. Egészséges fogak első feltételei annak, hogy a gyomrot jó állapotban tarthassuk, mert szálal, hogy ételünket jól megemésztjük, egészségesen tartathassuk avagy helyreállíthatjuk». A fogak tisztítására és jókarban tartására a legjobb a szerek a Szar-féle Kalodont ajánljuk, mely láta gyógyító tulajdonságának, a társadalom minden rétegében nélkülözhetetlen tolett-cikknek bizonyult.

A legújabb férfi szövetségi divat az ismert posztógyári czég Siegel-Imhof brünni gyárműhelyében látható. Ezen legújabb gyűjteményi magánzemélyek is kapnak ingyen és bérmentve.

Közz benyomást gyakorolnak a fordére tapasztott cipősarkok. Utasítsa azért cipészt, hogy cipőit bersonozza, vagyis valódí Berson gummisarkokkal lássa el és ön ezzel eléri, hogy cipője állandóan elégánsan maradjon.

Páris Institut De Beauté Budapest.
26 (place Vendôme) arcnemesítő intézet
Arc, nyak, orr, kéz, kebel stb. ápolása tudományos, hygienikus alapon, a világhírű párisi intézet szakavatott kezelőnői személyn vezetésével. — **Maniküre és hajápolási osztály.** — Valódí francia ápoló- és széplítő-szerek. — **Bejárati Türr István-utca 9. szám.** Utasítás és árjegyzék kívánatra ingyen.

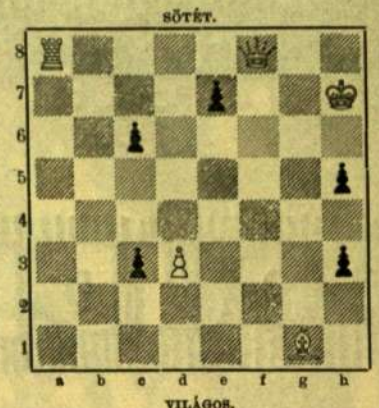
Hölgyek öröme. A világhírű japán Neppon-powder és créme a legkötelesebb szépségápolók. Pár nap alatt a legrosszabb teint is hamvas rózsássá varázsolja. — «Neppon» a női szépség titka!

Szerkesztői úzenetek.
Szeretet, Szerelem, Kíséd naivul van ez a történet megcsinálva, olyan motívumokból, melyeket inkább olvasmányok, mint élmények alapján ismer az író. **Juhászjohár és a gróféány.** Tessék még sokat tanulni, elmélkedni, önmagával és szándékaival egy

kicsit tisztába jönni s akkor majd maga is megtalálja, milyen dolgokkal lehet a siker reményében a nyilvánosság kapujában kopogtatni.
Öröm és bánat. Az előbbi izenet szól e vers szerzőjének is.
Sakk. Vonaton. Útszálló elméségen alapuló lapos allegoria, íres elmélkedés, fogytékony versetchnika.
Boszuság. Elméséges akarna lenni, de sajnos, csak elcséptelt élezelődés.
Az úr. Százás próza, a mely lapos gondolatokat foglal magában.

SAKKJÁTÉK.

2840. számú feladvány Traxler Károlytól, Bécs.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 7-ik számában megjelent képtalány megfejtése: **Nemcsak minden jó tett, de még minden nemesebb érzés is meghozza jutalmát.**

Felolós szerkesztő: **Hoitsy Pál.**
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-n. 11.
Kiadó-hivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Vegyen Schweizer's Selymet
Kéjben miniképpen tavaszi és nyári újdonságokból ruhákra és buzákra: Voile, Foulard, Messaline, Crépe de Chine, Eolienne, Mouseline 120 cm szélességű méterenként K. 1.20-1.50 méterenként, fekete, fehér, egyszínű és mintázott, valamint Himzett blúzok és ruhák készlet-, gyapjú-, vászonzóli és selyemből.
Csakis garantált szolid selyemszöveteket adunk el közvetlen magánosoknak bér- és vammenesen házhoz szállítva. (Dupla levélpostó).
Schweizer & Co., Luzern U 23
Selyemszövet-kivitel. (Svájc) Kir. udv. szállítók

PALMA
Legrégibb és legkötelesebb **ARCZÁPOLÓ, SZEPLŐ- ÉS MÁJFOLT ELTÁVOLÍTÓ SZER** AZ ESZÉKI ARCZENOCÉS ÉS SZAPPAN.
J. C. DIENES SALVATOR GYÓGYTÁRABÓL, ESZEKEN.

Legrégibb és legkötelesebb **ARCZÁPOLÓ, SZEPLŐ- ÉS MÁJFOLT ELTÁVOLÍTÓ SZER** AZ ESZÉKI ARCZENOCÉS ÉS SZAPPAN.
J. C. DIENES SALVATOR GYÓGYTÁRABÓL, ESZEKEN.

Hatszort több hal meg a mesterségesen táplált gyermekek közül, mint természetes anyajélel táplálékából. Az elegendő és nem társzó táplálást teszi lehetővé a **Galegol** Jótékony hatással van a tej mennyiségére és minőségére. A tej gyarapodás 33-50%. A csecsemők rendszeresen gyarapodnak szilaban és kitűnően fejlődnek. Kellemes ízű, minden folyadékban könnyen oldható. 1 tégely 20 napra elegendő. Ára 3 K. Főterület: **Fragner B. Gyógysz., Prag III.** Neműn. szék. Levegő Magyarországra, részben **Török József** gyógyszeriára Budapest, Király-u. Ahol nem kapható, a szállításra postán a pénz utasítás beutalása után történik. Egy tégely 3/20, 2 tégely 6/72, 3 tégely 9/72, 4 tégely 12/— korona bármintve.

TÖRLEY
ALAPITVA 1865.
HECKENAST = GUSZTÁV = ZONGORATERMEI
Bpest, csakis Gizella-tér 2. Telefon.
IBACH-ZONGORÁK egyedüli képviselője.
IBACH-zongorát játszanak és ajánlanak: Backhaus, Dohnányi, Pugnót, Alice Ripper, Sauer, Stefaniay stb.

SZŐLŐOLIVÁNY VALAMINT AMERIKAI ÉS EURÓPAI SÍMA ÉS ÖTÖKERES **SZŐLŐVESSZŐ** KERÜLTÉPÜNKRŐL NAGY MENTYÉSSÉGBEN OLCSÓ ÁRAK MELLETT ELADÁSRA ÁRLAPOT INGYEN KÜLDÜNK **BADACSONYVIDÉKI SZŐLŐTELEP KEZELŐSÉGE TAPOLCZA. (ZALA M.)**

Steckenpferd lilliomtejszappan
elérhetetlen hatású szepők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arcz- és bőrápolásra, mit számtalan olismegőveléssel bizonyítottunk. Gyógytárakban, drogeriákban, illatszert és fodrász üzletekben 80 fillérért kapható. Szintgy páratlan hatású női kézápolásra a **Bergmann «Manera»** lilliomkrémje, mely tubusukban 70 fillérért mindenképp kapható.

A VILÁGHÍRŰ Schöberl-ágy
Magyar szabadalom 3011. sz.
Minden háztartásban elegáns kis kanapé gyantán szolgál és egy közmozdulattal a legkötelesebb ruganyos matracozságra változtatható át, a legnehezebb és legnagyobb személyek számára is, ennél fogva minden jobb családnál kedvelt, sőt nélkülözhetetlen. **34 év óta** sok ezer van használában, mert a jó fekvés a tudószaband lélegzést előmozdítja. A **Schöberl-ágy** ára kivétel szerint 52, 72 K és fejtöbb. Szétkiszakadás a világ minden részébe **Schöberl Eöbért** udvari szállító, cs. és kir. szék. gyára által Budapest ten. IV., **Haris-bazár 12.** árjegyzék kívánatra. Övünk a t. c. közönséget Schöberl-ágyaink értékelten utánztallat.

SZŐLŐOLIVÁNY VALAMINT AMERIKAI ÉS EURÓPAI SÍMA ÉS ÖTÖKERES **SZŐLŐVESSZŐ** KERÜLTÉPÜNKRŐL NAGY MENTYÉSSÉGBEN OLCSÓ ÁRAK MELLETT ELADÁSRA ÁRLAPOT INGYEN KÜLDÜNK **BADACSONYVIDÉKI SZŐLŐTELEP KEZELŐSÉGE TAPOLCZA. (ZALA M.)**

A dobhártya vibrációs masszázsa nagyothallás, fülzugás és fülfájás
minden neme ellen, neves tudósok kutatásai alapján szakkörökben már régóta kitűnő és hathatos gyógyódnak van elismervé. Kézzel természetesen lehetetlen a dobhártyához masszázst által eredményesen hozzáférni, ennél fogva a technika és a mechanika műszereire vagyunk utalva. A fül belsejének masszírozására alkalmas egyszerű, tehát nem túlságosan költséges, szolid, czélszerű vibrátor feltalálásának problémája megoldást nyert, még pedig a duderstadti Loest Emil czég «Audito» nevű műszerével. Ezzel mindkét fül egyszerre, vagy esetleg csak egyik fül is kezelhető, egyszerű fogás által a kívánt legkisebb vibrációs erősségre beállítható, de erősebb beállításnál ismét erősebben hat. Mellékkeszülékek, vagy duplaműszerek különböző használati czélokra nem szükségesek.
Sokan azt hiszik, hogy reménytelenül kell szent-

Lohr Mária (Kronfuszt)
Gyár és főüzlet: **VIII., Baross-u. 85.** A főváros első és legregibb csipkefőztető, vegytisztító és kelmezőtő gyári üzemete. Telefon: József 2-37.
Fiókák: **II., Pá-utca 97. IV., Rakó-út 6. V., Kosztomáti-utca 14. V., Harmadik-utca 10. VI., Terep-kört 39. VI., Andrássy-út 16. VIII., József-kört 2.**

Serravallo
kína bora vassal
Hygienikus kiállítás 1906. Legmagasabbban kitűnti Erősfőzser gyengéjkezők, vérszegények és lábadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.
7000-nél több orvosi vélemény.
J. Serravallo, cs. és kir. udv. szállító Trieste-Barcelona.
Vásárolható a gyógyszerárakban félliteres üvegekben. K 2.00, literes üvegekben K 4.50.

Loest Emil **Audito** vibrációs masszázsa
Sokan azt hiszik, hogy reménytelenül kell szent-

Lohr Mária (Kronfuszt)
Gyár és főüzlet: **VIII., Baross-u. 85.** A főváros első és legregibb csipkefőztető, vegytisztító és kelmezőtő gyári üzemete. Telefon: József 2-37.
Fiókák: **II., Pá-utca 97. IV., Rakó-út 6. V., Kosztomáti-utca 14. V., Harmadik-utca 10. VI., Terep-kört 39. VI., Andrássy-út 16. VIII., József-kört 2.**

Czélszerű RIDIKÜL
rendkívül leszállított árban, csak mig a készlet tart kizárólag jobb minőségű áru
PAPEK JÓZSEF cs. és kir. udv. szállító
bőröndös és finom bőráru gyártó, Bpest, Rákóczi-út 11.

SALVATOR kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, czukorbetegségnél, vörhenyénél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. — Természetes vasmentes savanyúvíz.
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.
SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipőci Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

KÖHÖGÉS
rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle pemetefü czukorkánál!**
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félt kérjünk, mivel sok hasonlatos mázta van. Az eredetnek minden darabján rajta van a Réthy név.
1 doboz ára 60 fill. Nagy doboz 1 kor.
Mindenütt kapható!

NEPPOLY

POUDER CRÉME

Amerika és Európa modern hölgyei csak ezen arczápoló szereket használják.

Hatása csodás. Krém ára 1 kor. 50 fillér.

A modern tudomány vívmánya! Ártalmatlan anyagokból készül.

Japán eljárás szerint. Puder ára 2 korona.

ÁPOL!! **** SZÉPÍT!! **** FIATALIT!!

Az arcbőr pár nap alatt lehetőleg finomságot kap, az arczánosok megszűnnek, a tein tisztáltsága eltűnnek. Minden eddigi készítményt túlszárnyal.

FŐRÁKTÁR: TÖRÖK JÓZSEF GYÓGYSZERTÁRA, BUDAPEST, VI. KERULET, KIRÁLY-UTCA 12. SZÁM.

ROZSNYAY PEPSIN BORA.

Kellemes ízű, kiváló jó hatású szer étvágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség ellen.

Étkezés közben véve, megóv a gyomortelheléstől. Egy üveg ára 3 kor. 20 fillér.

Kapható: minden gyógyszertárban valamint

Rozsnyay Mátyás ARAD, Szabadság-tér.

Ariegylet küld:

akác: gledicsia, nemes gyümölcsfa, vadoncz és szőlővesszőröl.

Ungváry László Cregled.

Fog-Fog-Fog-

és gyökérhúzások fájdalommentesen, érzéstelenítéssel. Fogak fehéritése, fogkőök eltávolítása, a száj és nyelv betegségeinek gyógykezelése, a legkülönbözőbb fogfájások azonnali megszüntetése; gyermekkorban a foghúzóknak speciális módszer alkalmazása.

tömések (plombok) arany és platinaó, arany és ezüst amalgamból, továbbá a fog színét teljesen azonos porcellán masszából stb. Rendellen, kiálló fogcsorok és egyes fogak rendes állásba való visszahelyezése, szabályozása teljesen fájdalom nélkül, felhárítandó javítás.

sorok, rúgásra alkalmasak, szájpadiás nélkül, ki nem vehetők, a helyi fogászati poliklinikán elvégzett legújabb módszerek szerint művészi kivitelben, arany és platinaóval. Régi hibás fogcsorok javítása és javítása.

Med. Univ. Dr. Gonda Sámuel fogorvos

Fogorvosai rendelésében rendkívül mérsékelt díjazás mellett eszközöltetik

TELEFON 164-44. IV., Kossuth Lajos-utca 11. sz. 164-44.

Vidékiek 24 óra alatt megkapják fogcsorukat. Részletfizetési kedvezmény. Rendelő órák egész napon át. Tiszteletlőknek az esti órákban külön rendelés. Írásbeli jóváhagyás.

Forduljanak azon városi tanácsosok és előjáróságok, melyek kifogástalan minőségű

NAGYENYED-re

SÉTÁNYFÁKAT ÉS DISZCSERIEKET

jutányosan ajánlanak beszerzési, kérésnek ajánlatot és díszárjegyzéket.

FISCHER és Társai

faiskolák és szőlőültetvények

Elzsirosodás, elhízás

megújított a "TONOLA" által. Kitérőre az anyagjellem és díszítő okkól. Nincs többé erős dörög, kővér csipő, hanem karcsú, elegáns és gazdaságos alak. Nem gyógy-szer, nem titkos szer, eredetileg szirtalantó, elhízásodás utján, de azért egészséges személyeknek. Nem kell diéta, nem kell az ételmódor megváltoztatni. Tökéletes hatás. Ár 3 kor. postán, vagy utánvét. Gyár: Dr. Franz Steiner & Co., Berlin 31. Königsgrätzstrasse 85. Főraktár és szétküldés Török József, Budapest, VI. ker., Király-utca 12.

"Altwater" Gessler Budapest

NEM AZ ÁR, HANEM A MINŐSÉG TESZI OLCSÓVÁ AZ ÁRUT!

Szavatolt jó minőségű vászonárak háztartási szálakra és menyasszonyi. Maradék: 40 méter szintartók és fehér-kelengyék. Maradék: rok hibátlanok szépen választva 6-16 m. hosszuk 16 K, legfinomabb minőség 20 K.

Maradékból minták nem adhatók.

Vászon lepedők varrat nélkül finom minőség 150/225 nagyságú 6 drb. ár K 15.50, legfinomabb minőség K 18.50, 1 drb 24 méter hosszú "Edelweis" rumburgi vászon jó minőségű 80 cm, széles K 14.40. — 1 darab 24 méter hosszú, "Schneewitchen" schiffon, előremű minőség 80 cm, széles, K 15.50. — 1 drb dupla damasztú törülköző tisztá len 50/110 kor. 9.50, 55/120 kor. 12.—

Törülközők, zsebkendők, legelőruhák, asztali és kávégaritnikák a legolcsóbb és legjobb kivitelben készülnek.

Kívánatra prospektust ingyen és bérmentve küldök. — Meg nem felelő visszavesszek. — Koczkázat kizárva. — Szétküldés utánvét. — Jóhírnevű pamut- és lenszövőde.

Emil Winternitz Nachod, Böhmen.

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt lelete szalonruhához 20.— K-ért, szinty felöltőszövetet, turistalódot, selyemkamarát, női kosztüm szöveteket stb. gyári árakon küld, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert pozitívgyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövet-szükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacra rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, legolcsóbb árak. Örökös választás. Minutál, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelés is, teljesen triss árban.

Megjövendöltette-e már egyszer a jövőjét???

Tudja-e hogy a létmagyarazát minden ember részére azt jelenti, amit az irányító jelent a hajósoknak?

Ha saját személyéről, üzletéről, szívbéli ügyéről, utazásokról, új vállalatokról, vételek és eladások, elhatározások keresztülvételére legalkalmasabb időről tájékozódni akar, akkor írjon azonnal

Prof. ROXROY-nak London.

Dijutal olvasmányok e lap minden olvasója számára, kik azonnal írnak értük. Aki az astrologia ősrégi tudományát tanulmányozta és azt a graphologia és egyéb szükséges részletudományok segítségével gyakorolja, mint ahogy a régi egyiptomiak és perzsaik tették: megszerzi magának azt a tudást, csaknem a tökéletesség azt a képességet, hogy az emberek jellemét, képességeit és hibáit meg tudja ítélni, úgy mint a hinduk és más napkeleti népzészek milliói, sohasem lesz életében kellemetlen, hogy előzőleg horoszkopját tanácsot ne kérje, mely horoszkopot a természet mindenki számára mindjárt születésekor felállítja. Fontosabb alkalmakkor, pl. ha házasságot akar kötni hosszabb útra akar kelni, vagy üzletéhez társat akar venni, ez esetben az astrologia van hivatalos, hogy mindazoknak a kikerülő szó van, a horoszkopját tanulmányozza és ebből meg tudja, hogy csillagzatuk harmonizál-e és lehet-e szerencsére, boldogságra, sikerre számítani? Ha a csillagzatok jelei nem kedveznek, akkor a szobán forgó tervet vagy el kell hagyni, vagy egészen elvetni. Mindez nevezetesen kétféle felől: az első, aki ezt a tudományt még soha nem tanulmányozta, vagy aki azok eredményeit soha nem vizsgálta. Megdöbbentően marad azonban az a tény, hogy az emberiségnek több mint a fele, ésszerűen kereszti a napkeleti országokban használt fordították azt.

Stahmann Pál ur, egy tapasztalt német astrologus Obernewied-munkán írja: "A horoszkop, melyet Roxroy tanár ur nekem felállított, teljesen megfelel az igazságnak. Alapos, teljesen sikeres munka. Miután magam is astrologus vagyok, csillagászati számításait és adatait pontosan utánvizsgáltam és azt találtam, hogy munkája minden részében perfect, ő maga pedig ezen tudományban teljesen avatott. Roxroy tanár ur egy igazi emberbarát, mindenkinek igénybe kellene venni szolgáltatásait, mert ezáltal rendkívül sok előnyt szerezhet magának."

Blancqet báróné, egyik legtalentusosabb párisi nő a következőket mondja: "Közönséges mondok Önnek alapos jövődöntő-döntésért, mely csakugyan rendkívül pontos. En már különböző astrologusokhoz fordultam, de egyetlen-egyet sem sikerült úgy igaz és teljesen megelégedésemre szolgáló választ nyernem. Szívesen fogom Önt ajánlani és bízom a tudását ismerőseim és barátainak tudomására hozni."

Ha Ön Roxroy tanár sok éven át szerzett tudományát és gyakorlatát használni akarja fordítani, úgy küldje meg neki az alábbi verset saját kézírásával, teljes nevével, címével, születés évével, hónapjával és napjával pontos feltüntetéssel, közövéne azt is, hogy férfi, nő, vagy leány-e. Ön, mire mint ennek a lapnak olvasója, teljesen díjtalanul megkapja a fent említett két oldalra terjedő olvasmányt, mely nagyon kellemesen fogja Önt meglepni és nagy hasznára fog Önnek válni.

Ezer ember mondja: Csodás a tanácsod, Sikert, dicsőséget, csak ettől várhatok. Remegve keresem boldogságom útját. Ezért kérem tőled nagy tükörnek küldésed.

Tetszés szerint: 60 fillér mellékelt bélyegekben postadíjért. Címreze 25 fillérrel bérm. levelet: Prof. Roxroy, Dept. 4010 E Kennington High Street Nr. 177a, London, W., England.

VÉGRE MEGTALÁLTAM!

A HÖLGYEK IGAZ ÖRÖMÉT

EGY CSALÁDI DOBOZ FEDÁK CIPŐ CRÉM A LEGJOBB 100 SZ.

CSALÁDI DOBOZ FEDÁK CIPŐ CRÉM

CSAK 60 FILLÉR

A LEGNAGYOBB HÁZTARTÁSBA IS EGY HÓNAPRA ELEGENDŐ.

SOVÁNYSÁG.

Szép, telt testidomokat nyerhet a törv. védett, leleti BUSTERIA erőporunk által, mely arany ezermel kitérítetett. B. r. 8-8 két hét alatt egész 30 fontig. Szigorúan szolid, nem ártós. Számos községekben vanitás. Dobra használtat utatásnál 2/75 K A pénz postalványon beküldés, vagy utánvét mellet, portó kúln. — B. r. 8-8 két hét alatt egész 30 fontig. Dr. Franz Steiner & Co. Berlin 124 Königsgrätzstrasse 85. Főraktár és szétküldés Török József Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. sz.

200,000 darab DISZ- és SORFA

különös szép vadgesztenye, gömbkacsa, gömbkőrös, tölgy, krisz, üstövis, juhar stb. valamint különféle szomszárfa: ara d-rabonként 60 fillérrel fejtebb. 1 millió gyümölcsfa a legkevesebb ártékban. 100 drb magostörzi alfama mirgőse szert 25 koronától fejtebb. 100 drb disz- és sorfa valamint 100 drb diszborból álló gyümölcsfa 10-10 fajban K 70, 100 drb álló gyümölcsfa (50-50 darab) 40 korona. Legjobb süvénycsemete: Akác és gleaditia (krisztustóvis) csemete 1000 drb minőség szert 12-55 korona, akác-suháng 250-400 kor. magas 1000 drb 65-100 kor. 15 millió erdei csemete: lencz, erdei- és feketefenyő, 1000 drb minőség szert 3-10 kor. kocsányostölgy 3-5 éves magoncok 1000 drbonként 15-25 kor., suháng 150-250 cm. magas 100 drb 7 kor., 1000 drb 65 kor. Füzeselemek 1-3 éves 1000 drb 8-15 kor. Fajbaromfiak és ezek tojásai 12 legértékesebb fajban, valamint vadász- és díszláczanak és ezek tojásai. Képes főárjegyzéket kívánatra ingyen küld.

Gr. Bathány Zsigmond urad. Intérsége, Csendlak, u. p. Ferenczlak, Vas megye.

Az ország legelőnyösebb beszerzési forrása.

Készpénz és angol rendsz. részletfizetésre is. Vidékre választékok küld! Árjegyzék ingyen.

Sárga János császári és királyi udvari szállító ékszerész és műtörs Budapest, IV., Kigóy-tér 5. és Kolozsvár, Mátyás király-tér 13.

Legdivatosabb karperesz órával. 1 karátos arany — 90 K. 14 — borszájjal — 28 K. Erüst borszájjal — 16 K. Acél — 14 K.

Költőgépek

hát és vadgesztenye részére jóvendemese baromfiudvar szakszerűen és olcsón berendez, mindenféle fajtákon, és összes szükséges gépeket szállít a különleges gyár

NICKERL & Co. G. m. b. H. Központ: Wien-Innsbraderstr. 30. Telefon 9120. 144. sz. katalógus k. v. n. tra. ingyen.

Rendeléseknél sziveskedjék lapunkra hivatalozni!

Hirdetmény.

Esszel közhírre tételik, hogy a Magyar Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték (XXXI. sorsjáték) 6. osztályának húzásai f. évi márczius hó 26-tól április hó 24-ig tartatnak meg, még pedig a következő napokon:

márczius: 26, 27, 28, 29, 31. április: 2, 3, 4, 7, 8, 10, 12, 14, 15, 17, 19, 24-én.

A húzások a négy első napon 1/2 órákor, a többi napokon 9 órákor kezdődnek és a magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnék a M. Kir. Szab. Osztálysorsjáték húzati termében. A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megújítása a játéktér szerinti Budapest, 1913. évi márczius hó 9-én.

Magyar Királyi Szabadalmazott Osztálysorsjáték Igazgatósága. Tolnay. Hazay.

Redőnyös és lapos íróasztalok

Iratszerevények, Kártyanyilvántartás. Teljes intézeti berendezések.

Hirsch és Társa, Budapest, Telefon 86-27.

„Regna” a Jelenkor leg-tökéletesebb Országszerte díjmentes bemutatás. Pénz, könyv- és okmányezserevények Eszrendű minőség. Szolid árak. V., Alkotmány-utca 19. sz.

H-U-S-V-E-T-R-A
az összes
gyermekruházati cikkek
ennél műhelyben raktára elkészültek, melyekről
képes árjegyzék e lapra hi-
ingyen kapható 3047
Tulipán Gyermek Otthon
DARVAS JENŐ, Koronaherceg-utca 8a.

Szépérzék és életbölcseesség

megkívánja, hogy cipőjüket **BERSONOZVA** viseljük!!!!

BERSONOZNI a cipőknek a valódi új bersongummisarkokkal való ellátását jelenti.

■■■ **BERSONMŰVEK, BUDAPEST.**

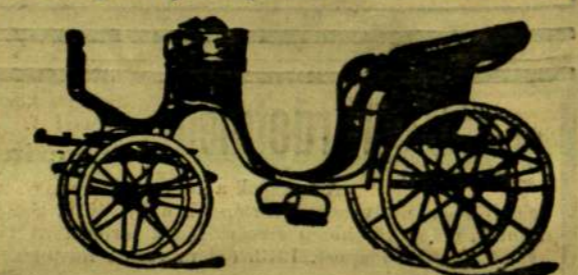
Wiktorin
VEZETÉK NÉLKÜLI
LÁMPA

100 gyertyafény erős, óránkénti világításra 3-5 filérbe kerül, nincs kanóca, bárhova vihető s semmi körülmények között fel nem robbanhat.

Állandó kiállítás

WIKTORIN ÉS TÁRSA Bpest,
VIII. kerület, Baross-utca 1. szám.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kocsiárucsarnok

Budapest, IX., Köztelek-utca 4.

A monarchia legnagyobb kocsiárucsarnok. Árjegyzék ingyen.

SZOLYVAI GYÓGYFORRÁS

BEREGMEGYE Számos orvosi tekintély véleménye alapján sikerrel alkalmaztatik csúsz és közsvény ellen. Csúszorbetegség, epékó, a torok és tüdőszervek bántalmánál, étvágytalanság, gyomor-, bél- és vesebajoknál. Kítűnő ízű, igen üdítő ásványvíz.

Megrendelhető: Schönborn Buchheim gróf uradalmi ásványvízének bérletességénél Szolyván.

UJ-VUKOVÁRI

areztisztító kenőcs
uj vukovári
bőrszépítő szappan

szeplo, himlőhely, sümör, májfoltok, fakadékok, forrasági porszemek, orrvörösségek és minden egyéb arcvírágzások ellen, valamint az
mely az arzenkezeses a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egye-eknek is virula és fiatal kinézést kölcsönöz.

Egy nagy téglai ára 1 K 60 fill., kisebb 1 K. Utánatöktől érkeződjünk! Csak Krajszovics által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden téglai Krajszovics a készítő areztől látható.

Főraktár: Budapest, Király-ú. 42. és Andrássy-ut 26. Török József gyógyszerész.

Vadászterületet keresek Budapesttől 2-3 órányira, bő apróvad-állománnyal. Csakis igen jó terület jöhet számításba. — Esetleg oly földbirtokost vagy bérlet keresek, ki nekem a vadászati jogot berbe adná, vagy jelenlegi vadászbérlővel társulok. Közvetítők díjaztatnak. Cím: a «Vasárnapi Ujság» kiadóhivatalának B. E. úr részére Bpest, Egyetem-u. 4.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda: Budapest, VII. ker., Garay-utca 10.

Kőponti víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb. — Torvek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készítettnek.

VASÁRNAPI UJSÁG

12. SZ. 1913. (60. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ **HOITSY PÁL.** BUDAPEST, MÁRCZIUS 23.

Szerkesztési iroda: IV. Vármege-utca 11. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Egyes szám ára 40 fillér. Előfizetési feltételek: Egészévre — 20 korona. Félévre — 10 korona. Negyedévre — 5 korona. A «Világkrónika»-val negyedévenként 1 koronával több. Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott vitéldij is esotolandó.

JÉZUS KERESZTELTŐ JÁNOSSAL. — Marillo festménye.